

ნახტი აღ. ციხეკობიძის

1925 წ.	გარტის 15—22	ფასი 25 კპ.	№ 6
---------	--------------	-------------	-----

მკაბთირინე ბაბაშვილი
 მცხოვანი დამსახ. მწერალი ქალი
 ამ ჟამიდ ავადია

პოპე. დ. არსიძე
 მისი საღამოს გამო
 საოპერო თეატრში

ბასტო მიქელაშვილი
 მწერალი ქალი
 მისი ავადმყოფ. გამო

ქოლს ლოგოთსთიქის

ქოთხნაბეტი

სოლოძონ თავადის (ობოლი მუშის) რედაქციით

I ს ტ მ ი

ქოლს ბიოგრაფია შედ. ს. თავადის მიერ.

1. თეთრი ღამე
2. უსათაურო

3. სახრჩობელის წინაშე
4. საპრობილეში
5. უბის წიგნიდან
6. პირველი მისი

II ს ტ მ ი

1. აღრევა სულისა
2. სიკვდილი
3. შიში
4. დუმილი
5. მოლაღატე
6. გრამაფონი
7. უბედური
8. მამასახლისი თუაძე
9. მღვდლისას

10. მარინე მონაზონი
11. აღსარება
12. კვლავ ფიქრი, ფიქრი
13. წერილი
14. ჩემი დღიური
15. ჰონორარი
16. ივანე გარგანელი
17. გზაში
18. ძე-კაცისა

(2-რე ტომში მოთავსდება ქოლს ჯერ გამოუქვეყნებელი დღიური დაწერილი „პრედვარილაკში“.)

თვითმთავლი ტომი იყნება დაახლოვებით 320 გვ., მოზადილი ფოკაბატისა.

სკოლიძეშვილი.

ფასი 4 მ.

ქალაქ-დას სიძვირის გამო წიგნები გასაყიდათ ძალიან ცოტა გამოვა და არა ხელისმომწერთათვის გაცულებით მეტიც ეღირება. ამიტომ ვსთხოვე ყველას, ვისაც კი ქოლს თხუზულებათა შეძენის სურვილი აქვს ორივე ტომის ფაი ოთხი მანეთი გამოგზავნოს მისის 15-დგ ერთად ან ნაწილ-ნაწილად.

სკოლიძეშვილი.

ფასი 4 მ.

ცნობა— თუ ვის რამდენი წიგნი დასჭირდება უნდა მოგვაწოდონ მარტის დამლევამდე კოლექტიურად ან ნაწილ-ნაწილად, რომ ამ ცნობების მიხედვით დავებჭდეთ წიგნები.

ამთავითვე ხელისმომწერა მიიღება: —**ფილისში** — გამოქვეყნებულან, წინგის მალაზია „განათლება“-ში, ლენინის ქ. № 6; **ოზურგეთში** — მოსე თალაკვაძესთან და განათლების განყოფილების წიგნის მალაზიაში; **ფოთში** — მასწავლებელ ბარტლომე მეგრელაძესთან, ისაკი სიხარულიძესთან (ნავთსადგურის სახალხო სახლი) და ვასო ქაღიშვილთან; **ჩოხატაურში** — ლადო ლაშაშვიძესთან; **ხილნაში** — ილიკო შვიძესთან და ალექსანდრე ნაცვლიშვილთან; **თეღავში** — ქრისტეფორე რამიშვილთან, კოტე გვეგუდიძესთან და იაკობ ცინცაძესთან; **სამტრედიასში** — ვალიკო ხარბაგასთან; **ბათუმში** — ირაკლი ლონტოსთან, სერგო ყუფარიძესთან და ონიანტე რამიშვილთან; **ქუთაისში** — თობა მთავრიშვილთან, ალექსანდრე შარაშვიძესთან, ემელიან წულაძესთან და ინიკე კილაძესთან; **ქიათურაში** — საელე თორდიაშთან; **ნავოშარში** გრიგოლ გუჟნავასთან. **ლანჩხუთში** — მასწავლებელ მიხაკო იმნაძესთან და ლუკა ურუშაძესთან; **სუფსაში** — კვიროსი ჩხაიძესთან; **ხიდიოთავში** — ლეონტი კვაჭანტირაძესთან; **გორში** — გარამბეგალობლიშვილთან; **ზესტაფონში** — პლატონ კიკნაველიძესთან წიგნის მალაზიაში.

ვინც 4 მ. გადაიხდის მისის 15-დგ, იმათ წიგნებთან ერთად **ს უ რ ა თ ი** უფასოდ დაუთრავდებათ ქოლს გადიდებულ

გამომცემელი **სილიბისტრო თავართქილაძე**.

1910—1925
 წელიწ. XV
 № 6
 (362)
 შანი 25 კ.

ყოველკვირეული სურათებიანი ჟურნალი
 წლიურად 10 მან., ნახევარი წლით—6 მან. ფულის შემოტანა ნაწილ-ნაწილ შეიძლება. წლიური ხელის მომწერი მიიღებენ პრემიას: სარეკლამურად კაცების კრებულს „სტოვრების სარკე“-ს 4 წიგნს.
 რედაქციის მისამართი: რუსთაველის პრ., № 34
 „თეატრი და ცხოვრება“,
 იოსებ ივანეაშვილი.

თეატრი და ცხოვრება, მუსიკა, მხატვრობა, მანდაპაბა, საზოგადოებრივი სწავლება.

გარბის 15—22

გაიშვება 1925 წ.

ქვეყანას განსაზღვრად

დიდი ხანი არ არის, რაც ჩვენს ქვეყანას, მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდობას—რუსეთში უმეტესად „კავკაზეცად“, ევროპაში: „რუსლანდათ“.

საერთაშორისო, სოციალისტურ-რევოლუციონურ გამოსვლების დროსაც ჩვენთა შვილთა ვინაობა-ნაღვაწი ან კავკასიაში იყო გაღესალი, ან რუსეთში.

სამწუხაროდ, დღესაც, როცა საქართველო სახელგონო-საკულტურო სარბიელზე თავისი სახიერებით გამოდის, ასეთი „თვითგანქრობა“ გრძელდება. მიუხედავად იმისა, რომ საბჭოთა ხელისუფლება ამის წინააღმდეგ ილაშქრებს.

ჩვენი ქვეყანა—საქართველო რომ ყველგან თავისი სახიერებით უნდა გამოდიოდეს, ამის უფლება მოპოებულ იქნას არა მხოლოდ შორეულ წარსულის მრავალ კულტურულ საგანძურით და მერმინდელ რევოლუციონერ-პოლიტიკურ ბრძოლით, არამედ ბოლომდე სამეცნიერო-სახელოვნო მუშაკობითაც.

ვინა შეგვარცხენს ჩვენი სულ ახლად ფეხადგმული კინო-მრეწველობა, ოპერა და სხ.?

ჩვენი კინო საზღვარგარედ როგორც რუსეთში,

ისევე უცხოეთში ხომ საკუთარი სახელით, საკუთარი ფორმით უნდა გადაოდეს...

სინამდვილეში ეს ასე არ არის: საქართველოს კინოს ნაწარმოები ვაღის როგორც რუსეთის ფილმსა და რუსეთის ჟურნალებშიც ასევე იხსენიებენ.

ვითომდა რაო? რად და რისთვის იკარგება ჩვენი შემოქმედებისა და ხელოვნების სახეობა და სახელი?

იმედია სათანადო დაწესებულებანი ამ დაუდევრობას გამოასწორებენ.

**

ამჟამად ჩვენს ყურადღებას იქცევს ქალაქის საკითხი, რომლის ქარხანის დაარსების შესახებ სოლ. ახლდანიანმა საფუძვლიანი წერილები მოათავსა გაზ. „კომუნისტ“-ში.

სწავლა-განათლებისა და მშვიდობობის ერთი მთავარი ძარღვია ვინა ქალაქია. ამ ქალაქს კი უცხოეთიდან ვეზილებით, ეს მაშინ, როცა ჩვენს ქვეყანაში საქალაქო ქარხნისათვის საქირო მასალა მრავალია და ქარხნის დაარსებაც ადვილი.

რესპუბლიკისა და მის მკვობრებითა სწავლა-განათლებით და ნიეთიერად მოლონიერების მონატრულმა ყველი ღონე უნდა იმზაროს, ასეთი ქარხნის დაარსება დროით გვეღირსოს.

საპუთარის გილიკაპით...

არც ერთ დარგს ხელოვნებისა არ უფლია ისეთი სტრუქტურებით, როგორც კინოს. სულ ცოტა ხნის წინადაც კი სტრუქტურულ-ჟურნალდენ მას და მისი მიღწევანიც დამოაზრებულად მიმანდა: თითქოს იგი მიადგა შესაძლებლობა სახლერას... მაგრამ ფურტილის ნაცვლად ამ ბოლო ხანებში სრულიად ახალი წყურტლები გადაიშალა და არა მარტო ხელოვნებაში მიდის კინო ასეთის ტემპით არამედ მეცნიერების მრავალ დარგშიც. დღეს საზღვარგარედ კინოს ფართოდ იყენებენ ყველა ტიპის საშუალო სკოლებში, უმაღლეს ტენიკუმებში და უნივერსიტეტებში; ყველა ერი ცდილობს დღეის ძალა-მიღწევა მთელ ხალხს კინოთი უჩვენოს, შეასწავლოს და შეაყვაროს.

გერმანია, როგორც ომამდე, ისე დღესაც უდიდეს ინდუსტრიის და ტენიკის ქვეყანაა. ამის მიერ შექმნილი სოციალიერენი მან გაასკეტებულის ენერგიით ამოავსო და მხნედ და ჩემდ გასწია წინ...

და სულ მალე ისევე დაანახვა კაცობრიობას თვისი გასაიკარი ძლიერება. მისი უკანასკნელი მიღწევა—ცეპელინი გამოფრინდა „ფრიდრიხს შაფენიდან“ და მთელი გერმანია შემოიფრინა, ვიდრე ამერიკა მას რეპარაციების ანგარიშში ჩაიბარებდა. ძლიერის რაილით ცეპელინი უკანასკნელ სალამს უძღვნიდა გერმანიის ყველა ქალაქებს... ეს ქალაქება, მთელი გერმანელები კი საერთო მილოცვის აწვდიდნენ რადიოებთივე ცეპელინს და სტიროდენ მის სამუდამო განსწორებას.—

სტიროდა დიდი და პატარა, მდიდარი და ღარიბი... აი, მარტო აქ გამოჩნდა ის უდიდესი პატროტიკში გერმანელისა, რომელსაც ჩემოდ, ღრმად ატარებს მის გულში... მაგრამ ეს არ ცხოვროდა და საქირო იყო ცეპელინის მიცილება თვით ამერიკის ნაპირებმდე. და ორიოვე კვირის შემდეგ გერმანიის უთვალავ კინოებში მთელი ხალხი ხედავდა ამ ზღაპრულ საპაერო გემის გაფრე-

ნას და მიუხედავად იმისა, რომ უკანასკნელი სურათი (ამერიკაში) „ჩამარების“ ცერემონილით თავდებოდა ხალხი მაინც იმდენი ფეხზე დგებოდა და იმღეროდა ძველ ჰიმნს „Deutsch land, Deutsch land über alles“... და ასე ხდება ყველა ახალ მიღწევის გამო—ნამდვილი სახალხო ზემოთმართება მისი სურათებში ვაღმდეგის დროს.

გაიმართა კვლავ წელი გერმანიის სიახვე—მისი ინდუსტრია და კინოები მთელ ხალხს უჩვენებენ ამ გერმანიის ძალს, მისი ვებერთელა ქაზინოების ყოველ სულს იქმნას. და ხალხს უყვარს თავისი ქვეყანა, რომელიც მისთვის არა მარტო წარსულით და ისტორიით არის ახლოები და ძლიერი, არამედ დღესი. მაჯისცემით, აწმყობით, რიტორ აშკარა ძალით. ამაყად გვაყურებს გერმანელი უცხოელთ ყოველ ასეთ სურათის პაუზებში—ითქვინს თვალებით გვეუბნება: „ჩვენ ვიყავთ და ჩვენ ვიქცევით, კიდევ ვიტყვით ჩვენს სიტყვას“ მაგრამ აქ არ არის წადინა ახალ სიტყვის ზარბაზნებით თქმისა, არამედ მალაქ კულტურით და ეკონომიური ძალოვნებით...

აქ კინო სადღისო მიზანს ემსახურება, სხვა დარგის და მატებათ ხდება და მისი საკუთარი ბუნება იკარგება; ეს არ არის მისი არსებობის გამოჩენა; და ამ „გამოჩენას“ ჩვენ ვხედავთ წმინდა სახელოვნო კინომატოგრაფიაში და ეს ხდება თეატრისთვის ნაცნობი გზით: მსახიობთა თამაშით, ბუტაფორიით, დეკორაციებით, კოსტიუმებით და მრავალ აქსესუორით... აქ ერთი საინტერესო ტენდენცია ჩნდება, რომელზეც დღეს გერმანიაში ბევრი იწერება: შეიძლება ხელოვნების ეროვნულ ნიუანსების და ხაზების გარეშე განვითარება? მოკლედ—ეს ძველი დეაჟა—თითქმის ხელოვნება ნაციონალური თუ ინტერნაციონალური? აბიოტი კინომ ეს კითხვა უფრო ადვილად და მარტივად უნდა გადაწყვიტოს, რადგან მის აქტს უძლიერესი იარაღი ინტერნაციონალურად ვარაუდკეცვისა, — ეს არის ენა. თითქმის მკვდარი თეორია საერთაშორისო „კონგრანტო“—სა აქ ცოცხლდება და კინო ამ ენით ელაპარაკება და შინაარსს უშლის ყოველ ერს და რასას. მაშასადამე აქ ყველაფერი საერთო უნდა იყოს და განცდაც იგივეობით ხასიათებულდეს, მაგრამ გერმანიის კინოს თანამედროვე კრიტიკის აზრით ეს ასე არა და ერთხელ კიდევ მხალდება ძველი თეორია ნაციონალურ ხელოვნებისა. მართალია ხელოვნების მიღწევანი საერთაშორისოდ ხდება, საკაცობრიო კულტურის განმად, მაგრამ მის მიღწევებს და მალაქ იდებს ყოველი ერთი თავისებური ფორმებში ახვევს, ინდივიდუალურ კოლორიტებით ამწვენებს და ამაშია სწორედ ხელოვნების ძალაც... ყველასათვის ძვირფასია ბუნება, ვახაზფული, სიყვარული და სხვა, საშინელია—ომი, აწიოკება, სიკვლეო, მაგრამ ყოველი ერთი ამას თავისებურად ხატავს, აღრმავებს და გერმანიის კრიტიკის დღეს საკითხი უკვე გადაწყვეტილად მიიჩნია—რომ კინოც იმავე ეროვნულ ინდივიდუალიზაციის გზით წყდის, როგორც ხელოვნების სხვა დარგები. ამრიგად უკვე გამოქანდაკებული სდგანან ჩვენს წინაშე: ამერიკულად კინო, რომელიც ვეკ ლონდონის ფილიკური განვიოთრება, ფრანგული—ნოზასანია, გერმანული—პაუტონია და სხ...

მაგრამ ჩვენს სულს ეს კინოები იმდენად ახლოს არ ეკვრებიან როგორც შვეიცის და ნორვეგიის კინოები. შვეიცარიის ბუნება რომ წარმოადგენს ჩვენს შობის საყრდენს...

თო; მაშ რად უყვარს ჩვენში ასე ძლიერ იბსენა, კამესნი, ლემედიფი და ს.

მე ბევრი დადგმა ვნახე შვეიცურ-ნორვეგიული ფილმის და ყველგან ერთი და იგივე ცხადი ვამხარა ჩემთვის: ამ ხალხს უსაზღვროდ უყვარს ლეგენდებით საესეთისი ქვეყანა, ფიორადებით, ტყეებით, ტბებით და ჩანჩქრებით მომდინარე ბუნება; ყველა ამგებო ლამაზათ ვახვეული ლეგენდა, ზნეჩვეულება, ზღაპარი და წინაპართა ადით-ჩვეულებანი... ეს ლამაზათ და სიყვარულით დაღებული სურათები მართლაც წარმატაცია... და ეს შობა-ლირიისადმი ღრმა სიყვარული წითელის ზოლით გაუტარებისათ თვლიმს და მდგმელთ ყველგან, და ბოლოს მათ მთელი ქვეყნის ყურადღება მიიპყრეს.

შორეულ აფრიკის ნაპირებზე მოგზაური მეზღვაური—ნორვეგიული უკვეთა თავის აზნანაგებს, თუ როგორია ამ დროს მისი ქვეყნის მშენებელი ბუნება, თუ როგორია ის შემოდგომისას, ზამთარში და თქვენს წინ იშლება სურათები ამ თავისებურ—ზღაპრულ ქვეყნისა წლის სხვა და სხვა დროს.

აი, მეორე უფრო შესანიშნავი ფილმა „გიოსტა ბიერლინგი“, გადმოკეთებული შესანიშნავ მწერალ ჭლის სელმა ლეგენდების რომანიდან. „ჩემო ტურფა სამშობლოვ, გადამიშალე შენი წაილი, მაჩვენე შენი ცა, შენი მთები, შენი უღრანი ტყეები, გიჟი წყალგოდნალები; თოვლით შემოსილი მალაქი მთები“... იწყებს ავტორი, და შვეიცის მიდამოები, მისი კონტრასტები ერთმანეთს სკვლიან, ვატყვევებენ, „გახსენე შენი წარსულის ფურცლები“, ვანაგრძობს ავტორი, „წაუყვანე შენის ძველ ბურის ბილიკით ძველებურ „ეკები“-ს სასახლისკენ, საცა შევლმა ფეოდალმა ეს სასახლე „კავადურებს“ (ძველი სებატა მოხეტიალე კომედიანტების, უსაქმოდ დარჩენილ ანტელაზრების, უფარადი მიმობხენებისა), დაუტოვია“. და ეს ძველი დრო იწყებს უცნაურ მეტყველებას თქვენს წინაშე; წაუშლელ შდაბეჭდილებას სტოვებს მაყურებელზე ეს სურათი; და ასეა სულ: „ჩვენს სკანდინავია, ჩვენი“...

უნებურად ვფიქრობ მეც ჩემს ტურფა სამშობლოვ მის წარმატებ ბუნებაზე, მის უცნაურ სილამაზის ძველ ბილიკებზე, მიეწყებულ და დანგრეულ სასახლეებზე, ლეგენდარულ ძველ ქართველობაზე ვინც აქამდე მოიტანა შეუღახავად ჩვენი დროსება და სიმილდრე.

დღეს ჩვენში ბევრი კეთდება კინოსათვის, არ იზრდება არც ფული, არც ენერჯია... და მე ვფიქრობ, რომ ის გზა, რაც შვეიცია—ნორვეგიის სკოლას ატრჩევიდა, ჩვენთვის უფრო ნათესაოვლი და მეტყველი იქნება, უფრო დაინტერესებს უცხოელს და ქართველს კი სიამაყით გულს აუესებს. ჩვენც უნდა მოვკვცს ქართულმა ფილმამ საშუალება—ვიხილოთ უცნაური კონტრასტების მატარებელი ქართული ბუნება—გიჟი მიდანარეები, მყინვარის მიები, ზურმუხტი ეკლები, ცხრათავალა წყაროები, მთის უღვეელი ყვავილები... რა გიცი, რამდენი რამ... ჩვენ ხომ საუბედროოდ ასე ნაკლებ ვიცნობთ ჩვენს ქვეყანას—ბუნებას: სივანეთი, ხეგსურეთი ჩვენთვის ხშირად იგვევა, რაც აზორის კუნძულები.

ჩვენ უნდა ვაეყვიე ჩვენს ძველ ბილიკებს, ძველ ციხეთა ნანგრევებისკენ, მონასტრებისკენ, სასახლეებისკენ, ქობულაძისკენ და ჩვენ უნდა ვაეყვიეკვლით ძველი „ქობულის ცხობარება“... ვნახათ, ვანაეცხოლოთ ჩვენი აწყმოს ღრმა და ძველი ფესვები. ჩვენ ხომ მხოლოდ თამარს და ლან...

გიორგის ვიწრობით და მაშინდელი ხალხი, ქართველობა ისეთივე უტნობია ჩვენდა, როგორც იმავე აზორის კუნძ. მცხოვრებნი, არის ბევრი რამ რომლის აღბეჭედვად დღეს ვერა სეპირო. ზოგი კვალ თანდათან იშლება და მალე წავევრთმევა საშუალება მითი ძველის აღდგენისა. რამდენი განძია საქართველოში!.. რამდენი ლეგენდაა მთაში და ბარში დღემდე კიდევ დატყლი და ძვირფას მისალას იძლევიან ისანი ფილოსოფოსის.

საუბედუროდ მე არ მინახავს ქართულ კინოს ბოლო დაღმანი, მაგრამ რამდენადაც ის ვახუთებში ვაღმოცემულია, ემჩნევა, რომ სწორედ ამ გზით მიიწევს წინ და ამამი იქნება მისი ძლევამოსილებაც, მარტო სკანდინავიის ფილმის გზა არის ჩვენთვის ახლობელი და ამ გზას — ძველის ბილიკებს გაჰყვება ალბათ ქართული კინოც.

ჭამბურგი, 1925.

თამარ გოგოლაშვილი.

ქართული თეატრის გუდა

ქრისტეშობის დამლევი იყო, 1874 თუ 75, ნამდვილად არ მახსოვს, ჩემთან შემოვიდა დიმიტრი ყიფიანის ასული ლოლა და მიხარა: საღამოზედ ჩვენთან კრება დანიშნული წარმოდგენის მოსაწყობათ. შიმა ჩემი გვირგევეს დაედგათ შექსპირის შეუდარებელი დრამა „შეილოკ“ *) , რომელსაც დღეს თითონ წაიკითხავს თქვენთვის გასაცნობათ და შემდეგ მოთამაშეთა ძალებს გამოკვევისა, ვაანაწილებს როლებს. რასაკვირველია, შენც უნდა იყისრო რომელიმე როლი, რადგან მე უშენით არ ვთანხმდები სცენაზედ გამოსვლასო.

მე მწარეთ ჩავიციე და ჩემ ორ პაწაწინა ბაღბუღელ მათათაე:

— განა შემძლიან სადმე წასვლა, ან რაიმეს გაკეთება! არა, ჩემო მეგობარო, ტყუილათ მებატიკებთ და უჩემოთაც ძალიან კარგად მოაწყობათ.

— არა, არასოდეს. ქირეულობდა მეგობარი: მამამ სწორედ შენზედ მოაწყო ინესას როლი და მე ვიცი შენ არ მოინდომებ იმის ხათრის გატუნას.

მე კიდევ თავი გავიქნეი.

— სირცხვილი შენთვის ქალბატონო, — თავისებური გაბედულობით შეჰყვირა იმან, — რომ უფარს ამბობ ამ საქმეზედ, რომელიც ასე საჭიროა ჩვენი საზოგადოების გამოსაფხიზლებლად. თუ შენ ერთი ინტელიგენტ ქალთავანი არ გამოხვალ სცენაზედ, მაშინ ვინდა და უჩვენოს მაცალითი ჩვენს კარჩაკეტილ ბარშინა — დედოფლებს.

დიმიტრი ყიფიანი (1814—1886)

ცნობილი საზოგადო მოღვაწე და მწერალი, მეურნეობითი საქართველოს გამოსარჩობისათვის რუს მთარქისტების მიერ შეზღავანობილი, მთარგმნელი „ვენეციული ვაჭარის“ („შველია“-ს), ქართული თეატრის მოღვაწეთაგანი, რომლის შვილებია: კოტე, ნიკოლოზ, ელენე ყიფიანები, ხოლო რძალი — ნინო ყიფიანისა (კოტეს მეუღლე, „სპარტაკის“ მთარგმნელი) და შვილისშვილი ბაბო ყიფიანი.

— ვწუხვარ, რომ იძულებული ვარ უკან ვიდგე ამ დიდებული საქმიდან, მაგრამ.. განრისხებული მეგობარი გავისტუმრე, და მე, დამხარებელი, ოჯახის მოვლას შევედგეი.

*) გვიანდელ დიმიტრისგანვე ნათარგმნი, თუმცა ნამდვილათ არ მახსოვს. დაპირებული დრამა ქართულ სცენაზე დადგმული.

დაღამდა: ბავშვებმა დაიძინეს, ჩემი ქმარი საწერ მაგდას მიუჯდა თავის სამსახურის საქმეების განსახილავათ. — არსად წახვალ ამ საღამოს? შევეკითხე ჩემ მეუღლეს და უტყურად გავიპარე სანატრელ კრებზედ.

შველია — (ვენეციელი ვაჭარი) — კოტე ყიფიანი (პოესა უ. შექსპირისა, თარგ. დ. ყიფიანისა).

დიდი, უშვე ლეხელი ყიფიანიანთა დარბაზს სასვე იყო ხალხით. მომეტებულ ნაწილს შეადგენდნენ სემენარის უფროს კლასის მოწაფენი, უკვე წვერულუღამით შემკული ვაჭარნი, მათ შორის თუ მენსიერება არ მტყუნობს; დავით კენელიც წითელ ხალაში გამოაყოფილი, თითო-ორილა ახალგაზრდა მწერალი და ორი-სამი ცნობილი საზოგადო მოღვაწე. აქა-იქ ეწაფვილი ქალის მორცხვი, გაუბედავი და მიორქალბებული ფიჭურაიც გამოკრითოდ დარბაზის კუთ-

საზოგადოება რამდენსავე ჯგუფად იყო დაყოფილი და თავიანთ შორის თაბულის ხმით ბაასობდნენ; სტუმართა შორის დიმიტრის შვილებაც კოლა, კოტე და ელენე ისხდნენ და ისინიც დაბალის ხმით, მიკრძალებით საუბრობდნენ ერთი სიტყვით მთელი ეს საზოგადოება როსასტ მოლოინიში იყო, რომ ხმა შეერთებინა და თავისი შეგებრის მიზანს ეღიარებდა და ეს მოლოინი ერთ ძლიერ ხანგრძლივი და გაუთავებელი გამოდგა. დარბაზიდან კარი შედიოდა დიმიტრის კაბინეთში და იქიდან მკაფიოდ ისმობდა ჩუმი ბაასი, ერთ-ორჯერ კოცინის მხაც მოისმა, თხვენა, ალერსიც, შვილებმაც მოუხშირეს მამის კაბინეთში შესვლას და ვილასაც თხვენა-ალერსს, თავიანთივე შეუერთეს.

დარბაზში მისდგომ მომლოინით მოთინებდა დაცვი-კარვა, რააც მოუსვენრობდას გვრძნობდით და მზათ ვიყავით პროტესტისთვის; საკმაო იყო ერთი მაღალი ხმა ამოიღო ვისმე, რომ საერთო უკმაყოფილება წამოჭრილი იყო ჩვენზე და ავსოილიყავით.

თითქო მიხვდა ის, ვისი ცდაც ალარ ძალგვიძდა და გამოჩნდა დარბაზში. ის იყო ლევათერების სახით აღბეჭდილი დიმიტრი თავისი შეულოით ნინოთა, რომელიც ილიმბოდა გამარჯვებულის ტომილით და ხელი-ხელ გაყრილი მოაბრძანებდა დამარცხებულ მუფუფებს.

ჩვენ ყველანი ზეზე წაბოვდებით და მოწონებით სალაში უძღვდებით შვავ სერთუში და თიერ საყულოში გამოწყობილ მშვენიერ მოხუცს, რომლის მოლოინში იდნო დრო და დიდი მოთინებდა დავებარჯით, მაგრამ ჩვენი მოწონება მისდამი ეს არ დავკარგებთ.

შუა ზალაში მაგია დოდა და მაზედ მდგარი ლამაზ მკრთლად ანათებდა გარეშეშის. ქალ. ნინომ მაგიადასთან მიდგმულ ღრმა საფარულში ჩააბნა სახელგანთი მუქულდე და მეზე იქ მყოფ უმაწილ ქალებს დაუწყო თეაროვლებს; ამათში აირჩია მშვენიერი, ეწხით საყუ გულო-შვილის ასული ელიკო და ქრმის საფარულთან მიკრულ საფარულში ჩასვა ამ სიტყვებით: დიმიტრი ვერ არის ნიკოხევის გუნებაზედ, ცოტაოდნათ თავიც სტკივა და თქველი სიმშვენიერის სახაოვე გაამხნევებს, ალფართოვანებს და ძალას შეაკრებინებს დიდებული შექსაირის, დიდებულ და წაქითხვისთვის.

დიმიტრის ცხადდ ემჩნეობა, რომ გუნებაზედ არ იყო მართამ, როგორც ნაძღვრობა ჯეტრდებინებდა, მომხიბლავის დიმილით მიიღო მშვენიერი მეზობელი და თითქო მართლა წაქეშებული მისი ეწხით, შუღლდა კითხვას. და თავისის ლევათერების, იმეათის ხმით და კითხვის ხერხით, მთლად მოხიბლა, დაიწმინა საზოგადოება. ყველაწინ აღფრთოვანებით ვისმინდით დიდებული მოხუცის პირით, მოხუცებულნი ვერაგელის შვილიყის მრისხანებით და შურისძიებით აღსავსე სიტყვებს ქრისტიანთგან უსმართლოდ შეუარაკოვლის „ურჩიანს“ და მის სასტუკ ჯავრის ამოყრის სურვილი შეურაცხყოფილებისადმი, თითქმის სამართლიანად ვხედავდით.

ერთი გირვანქა ხორცი, გულის უხახოვს ამოჭრილი, ერთი გირვანქა გამოუსდევარი ლეში, საჭიროა ჩემთვის?, ჰქუდა და გმიზანდა ებრაელი დიმიტრის ზარღმცემი ხმით და ჩვენ იმის მსმენელები, ვგრძნობდით მთელი

საუწყუნების განმავლობაში დევნილის „ურჩის“ ლიტონი. ვას და უღერისის შურისძიების სურვილსა.

„მიღე უთვალე თქო და დასთმე უსარგებლო სისხლის ღვარა“, ემუღარებოდნენ „მკრალ ურიას“ ანტონის ამავე ქრისტიანე მეგობრები, მაგრამ ის უღმობელი იყო და შესაზარის შურისძიებით აღსავსე, ემეც-ციელი ვაჭარი, ცვლავ თხოვლობდა ვენეციელი სამსჯავროს ბიროთენელ ვადაწყვეტასა:—ალღვინი ჩემი უფლება და მომეცი ის, რაც შეუწყრილით მე შეკუთვინის და თან გაათავობით ლესადა ხორცის ამოსაქრელ დანას.

ასე და ამ როგად მრავალი ადგილი დრამიდგან გაანათა და ცხოველყო ჩვენთვის; თითქმის ყველა იქ მყოფ უენობებისთვის უქვადი შექსაირის უქვადი დრამის სიღრმე. თითონ მკათაველი დაქანკული და განკლდათ უქლოერისა ვადმონკემა, უღინით ვადლესევა სავამდელხე და კითხვის ვაგრძელებაზე მუითითა თავის უფრის შვილს კოლას.

შვილმა, ლირსეულის მამის ამ მამისებური ღირსებით შემკულმა—მშვენიერის გარეგნობით და ხვეწილდინის ხმით, ვანავგრო კითხვა და სრული წარმოდგენა მოგვცა უქვადი დრამის, უქვადი გმირებისა.

შემდეგ როლებს განსწოლებას შეუღვენდა და უმეტესობის ხმით, კოტე, მეორე შვილი დიმიტრისა, აირჩის შელოკის როლის ასასრულივლად და ისიც ხომ მთელი სიცოცხლის განმავლობაში ასრულებდა ამ როლს და არც არავის შესცილებია შელოკის განსახიერებაში კოტე კეთიანს.

პირკრის როლი აკუთნეს დიმიტრის ასულ ლოლას და მისი ვადის ინესსას როლ—მე.

უქვე ღამის ორი საათი იყო, როდესაც დავიშალენით.

ვანკლდათა სიმშვენიერით გარინდებული და დამტკებარი, ნელა ნელა მივიდით სახლისკენ და მხოლოდ კარებთან მისული, უცებ გამოვფხზხლენ.

ჩემი მკრალი ფეშმეშვილი და მარტო საცვლებით, ოთახში გვიყვით დარბოდა და ვადაბტორებულ ბავშვს, ვითომ ამშვიდებდა, მეორე ბავშვი ტორველი იჯლა და თავის უმკრის ძმას, საშინელის ხმით, ბანს აძლევდა: ჩემ დანახავზედ შელოკით შურისძიებით გაავთრებული მეუღლე დამეტაკა:

—თორუმ, ქობაბარსო, აფერუმ! მშვენიერად შეგფერის მაწორამ დედას არტისების უჟან დეგნა და ბავში გულზედ მომახეთქა: ვაჭარა, დედაკაცების სვინდისი, ვაჭარა! კვლავ დიდხანს ისმობდა მეუღლის ბუტბუტი.

შვილი გულში ჩაიკავა და სიტყვა დავედ არტისტობისთვის სამუდამით მეთქვა უარი.

ამიტომაც შემდეგ რეპეტციებზედ ალარ დავსწრებივარ და არც მასთავს ვნ იყვენ დრამის სხვა აღმსრულებელნი ან თეთ ბრწყინვალე დრამა როგორ გაიტანეს ბეჩავმა ამსრულებლებმა.

მე მხოლოდ მესხიერებაში ჩამრჩა სამუდამით, დიმიტრი კეთიანის და იმის ოჯახის სამსახური და დავალბა ქართველ ახალგაზრდობის აღზრდისადმი.

ეკატერინე ვაზაშვილი

დეკემბერი 11. 1924 წ.

სოფლბაგსა უნდა ჰყავდეს სოცხალიზა მხაჯარი

დაბა-სოფლებში ფაროუების (პარკის) და გრინის მხრივ ძალიან ფერხდება წარმოდგენების მოწყობა და მართვა. საჭიროა, ამას ჯეროვანი ყურადღება მიექცეს, მაგრამ როგორ?... სოფლის ესპორტობა მკლნდ ხელოსნები და ჩვენეი ამ დროის ხელოსნების უყოლობით ვასაქრის ვანიკლდით: რაც მოგვეპოვება—ისიც მოსაზობის გზაზე დამღარი ზოგიერთ ამ ხელობას ექვის თვალთ უქცერს ბ

გამოუსდევარი ჰგონია. ეს ხელოსნობა არც ეგრე აბუჯათ ასადებდა. თუ ხელოსანს სრულიად ესმის თავისი ხელობა, ის ისეთივე სასარგებლოა როგორც კარე მსახიობი, და განა მსახიობს უამებლსონდა შეუძლიან რამე ვააკეთოს, არა... ესენი ერთმანეთთან ხელხილჩაკიდებული არიან და ერთად მიიწევენ წინ სამოქმედო საპარტზე.

არც ერთი წარმოდგენა ვერ წავა უამბელობით: ის ჰქმნის სილაზმებსა და მშვენიერებას, გვისურათებს სიმაზინჯეს, აცოცხლებს ისტორიულ პირს და სხ. მოკლედ: ეს ხელოსნობა ცოცხალთა მხატვარია, მშვენიერების მეფე. ამიტომ ეს ხელოსნობა მსახიობთა სტუდიასთან ერთად უნდა ედიოდეს მაგრამ ასე არ ხდება.

ინდროს, როცა კინო-მრეწველობა უმაღლეს წერტილამდე აღწევს, ეს ხელობაც განვითარების სიმაღლეზე უნდა იდგეს, რომ ამ ხელოვნებას მარჯვენა ხელი არ მოეშალოს. საჭიროა ამ ხელოსნობას სიფაქიზით მოვეცეთ, თორემ ხელიდან მივვდის. საქმის მცოდნე ხელოსნები აღარ არიან: ვინც იცენენ დროს შეუფერებლობის გამო შე-

გირდებს ვერ ასწავლეს და ისტორიას ჩაბარდნენ. დღეს ამ ხელობის სრულიად არ მცოდნე ხელოსნებთან მოწაფეთა მიზარება შეუძლებელია, რადგან სწავლის წყურვილით გატაცებული მოტყუებული დარჩება.

საჭიროა ამ დარგის ხელოსნობის ორ-წლიანი სასწავლებელი, სადაც აღიზრდება სწავლის წყურვილით გატაცებული მოზარდი თაობა, ეს იხსნის ამ ხელოსნობას დაღუპვისგან და მაღალ საფეხურზე დააყენებს. ეს სასწავლებელი შექმნის ფარუკების და გრიმის ნამდვილ ხელოსნებს სოფლისა და ქალაქისათვის.

დ. გაბრუაშვილი.

გასვენება 22—12-ის 15 ნოემბერი 1924

ელაზოროს და მოგონილი მითი

ვიყავი ტყვე და 22—12 იყო წამება. 22—12-ს დაკოვრებულ ხელებით მივყავდი ამ ქვეყნის შეუჩერებელ ბილიკებზე.

არ ვიცი საიდან... არ ვიცი რისთვის... არ ვიცი სად...

აღბალ ახარებდა 22—12-ს ჩემი წამება... ხშირად ვტრორი და მენანებოდა იგი... მეზიზღებოდა კიდევ და ვუთვლიდი შეჩვენებას ჩემ ტანჯვების ინტერვალებიდან.

ბრავალი სამღურავი მიიღო ჩემგან... ვწყვედი მუდამ და მინდოდა მოსვენება, და მინდოდა ალბად სიკვდილიც... ბევრი კანკალი გადამატანია, ბევრი სიფითრე ანახა ჩემს სახეს, სახეს, რომელიც მუდამ ელოდა მზიან დღეებს...

ახლაც ყრუანტელი მივლის მოგონებებზე და ვარდები ლოცვებში, ვარდები ჩემს ირგვლივ სვეტივით ამართულ ზღაპრებში... ბევრი ვიცოდი თქმები ძველთაგან და თითქოს მაჩერებდა ეს...

იყო იმედები... და იმედებით შეკავება... მაგრამ:

სული ითალხებოდა... სული იღლებოდა... სული რომელიც გაწვავლებული იყო ჩემზე უფრო... თვალბედი, უსისხლო თვალბედიც დნებოდნენ ცრემლებად... და იყო დაღვრება... და იყო სევდა დაუნახავი... და მეგრალბეობდა სული ჩემი უდროოდ ატირებული, სული რომელიც მებერჯელ ანახავს სიცივეს... იღობდა იმედებიც...

და იყო მზადება, მზადება შორს წასასვლელად... სადაც ელოდა ჩემს სულს: უფრო ცრემლი, უფრო დარდი... საანგარიშოზე რგოლები ავარჯიშდნენ და ანგარიში თავდებოდა... და თავდებოდა ჩემი სულიც...

ეს იქნებოდა უკანასკნელი დაოხება 22—12-ზე, და დაღვრა ცრემლების ბრილიანტებად... მაგრამ...

თეთრი ხელი...
თეთრი ხელი დაეცა საანგარიშოს... იყო შეხედვა მოკრძალებით და სევდებმა ლანდებდა ჩამიარეს წინ...

თეთრმა ხელმა ანახვა ყველას სიცივე, და განუწყვეტელი მეტეორები ეცემოდნენ მინას...

თეთრი ხელი გადაესვა ჩემს შუბლს, შუბლს სადაც იწერებოდა ჩემი ეპიტაფია.

და თეთრი თითები, ლამაზი თითები, რომელთა დანახვაც არ შეეძლო ყველას, ათამაშდნენ ჩემს დაღარულ ლოყებზე...

წუთებს მიჰქონდათ ცრემლები და მიდიოდნენ იქით, და შორდებოდნენ ჩემს მოგონებას.

და იგრძნო სულმა სითბო... სულმა შესწყვიტა ტირილი, და იხედებოდა მზისკენ... სულში დაიკვილა სიხარულმა...

ჩემს წინ, ვით ქანდაკება, აღიმართა **თეთრი ასული...**

თეთრი ასული და... იმედები ჩნდებოდნენ დაჯერებად... და ნანობს წინანდელი მწუხარება დღეების დაკარგვას... და ოხრავს...

მაგრამ... უხარია მსაც... უხარია: ჩემი სიხარული, ჩემი აელვება... მსაც უხარია:

აღსასრული თავის, აღსასრული წაკითხული: ნოემბერზე, და

თეთრი ასული სდგას სამუდამო იმედით, სამუდამო სიხარულად... მაგრამ მინც ველი კიდევ: ცრემლს, რადგან გგრძნობ: ესაა ბედი... მაინც ვგლოვობ სიხარულს, რომელიც ორიგევა: ტირილიც!!!

სიხარულიც!!!

შალვა იმედაშვილი

ცოცხალი ნიღაბი

აბა, იაფად ნიღაბები, მუქთად. იაფად!..
 ყოველგვარი მაქეს: სვედიანი, სიბრძნის, სიცილის...
 თქვენ დალილ სახეს მოუხდება, აი, ეს ნიღაბი...
 მზიარულია, უღარდელი!.. გირჩევთ აიღოთ!..
 იჩნებ ეს მოგწონთ?!.. წაისულელებს!.. ესეც კარგია!
 ხა! ხა! აი ხომ ხედავთ როგორ, ერთბაშად გამზიარულდით;
 ბევრმა წაიღო სწორედ ამგვარი ნიღაბები...
 გნებავთ ეს ნახოთ?.. ეს... მეტისმეტად... უცნაურია...
 ამას ვერ ვიცნობ... ვიცი მხოლოდ, იცინის, სტირის, ხარ-
 ხარებს თუ ლუქმს, აი ეს ხაზი არ იშლება...
 მუღმივით აქვს...
 სტირის უცრემლოდ, ხარხარებს უხმოდა...
 ...ზნორად ფერს იცვლის...
 თითქოს იგი ცოცხალი იყოს...
 ხედავთ, გაფითრდა...
 ა, ეს ხაზი, ჩაყინული, ჩატეხილ სევდათ, ავადმყოფი
 ღმილი პირზე—თითქოს ამაში იმალება მთელი სიცო-
 ცხლე, ჩამარხულია რუმენა, ბელი და გადაჩენვა...
 — თქვენ ეს მივაქეთ?!!

.....

ვერა, ვერ მოგცემთ...
 შეხედეთ... სტირის... უცრემლოდ სტირის...
 ეს ცოცხალია—სხვა აირჩიეთ იაფად, მუქთად...
 ამას... ვერ მოგცემთ!

ნინი ჩიხლაძე

ჩვენი მშპერლოვა

ხარიტონ ვაძლავშილი

ლექსები 1918—23 ტფ. 1924.

ეს უმცროსი ძმა, რომლის ვარსკვლავი საქაოლ
 მკაფიოდ და თავისებურად ციმციმებს ჩვენს ლიტერატურ-
 რულ ცაზე. მას არ უნახავს 1905 წლის წითელი დრო-
 შები და არც განეტყვია ველაშვილის დახახილზე „მგობ-
 რბობი! წინ, წინ გასწით, ნუ შედრკება თქვენი გული!“
 ისეთი აღტყინება, როგორც განიცადეს მისმა უფროსმა
 ძმებმა. მას არ დასჭირებია ვარლამ რუხაძის, გ. ქუჩი-
 შვილის, ნ. ზომლეთელისა და სოლომონ თავაძესავე
 პოეზიაში პროლეტარიატის ვებდაფებ დენეა გამარჯვე-
 ბისაკენ და ყოველი ახალი გამარჯვების ლექსად ასახვა.
 ის მოვიდა შეუქმნევლად: ნაზი, მეტად მკარძობიარე,
 უკვე საქაოლ გამომბრძმედილი ლექსების ამოკეთის სა-
 ქმეში. მოვიდა და მიიღო გამარჯვება დაჩაგრულებში
 (იხილეთ ლექსი „რევოლუცია“) და უპარეტრობით, მაგრამ
 ლამაზად მორთულმა, მაშინვე დაიდავ ჩვენს გულში ბინა.
 ჩვენ უსათუოდ ვაფასებთ მას, როგორც პოეტს, უტყუ-
 არს, ენერგიულს და ახალგაზრდას, ჩვენ გვიხარია, რო-
 დესაც ხელში ვიღებთ ლამაზად, მოხდენილად და ამასთან
 საღათ გამოცემულს მის წიგნს, რომელშიაც ერთობ ძნე-
 ლია ყალბი სტიქიონების აღმოჩენა.

პირველი ლექსი—სათაურით „სათხოვარი სულისა-
 დმი“ ბევრნაირად არის საყურადღებო. უნდა აღინიშნოს,
 რომ ეგ ფორმა, ეგ ლირიული ხერხი პოეზიაში პირვე-
 ლად ხარიტონ ვაძლავშილის მიერ არის შემოტანილი
 საეკლესიო პოეზიაში ჩვენ ზნობად ვხედავთ მშობრივს

სულისადმი („სული ჩემო!“), სადაც მზილება „სულის“
 ხვეულებსა და გზათა ცოდვებია. მაგრამ ეგ ტრადი-
 ცია როგორღაც გადაიჭრა. სულს დაუბრუნდა ვარდო-
 შვილი, ის დარჩა მასთან, და დაიწყო აზრების აკინება.
 ეგ ხერხი მაღლიანია და ნაყოფიერია, როდესაც იგი პოეტს
 ბევრ შესაძლებლობას აძლევს. აქ აღარ არის ჩიხები, გა-
 უვალი კედლები და საშუიო ხერხელები. თუ პოეტი გულ-
 წრფელია და სიტყვის ოსტატი, მას შეუძლიან სრულიად
 დამშვიდებული იყოს და განაგრძოს საუბარი სულთან.
 ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ხარიტონ ვაძლავშილის სათხოვა-
 რი სულისადმი, როგორც რკალი, ჯერ არაა დასრულე-
 ბული.

პოეტი შესაძლებლობანი ამ ქუთხეში ჯერ კიდევ
 ფართია, მისი სული ჯერ არ ამოიწვარა.
 რამდენიმე მაგალითი:

არ მოისვენო, არ მოისვენო,
 სანამ არ მოკვდეს შენში განგება.
 ანთე გრამნულ იდუმალებით
 და დიაცულ მზიურ ბანგებად...

პოეტი ვეცხატება დაუმშრეტე ენერგიის წყაროდ
 აქ გვაქვს შორეული პარალელი „არა, აპყავადეს იმე-
 დისა“.

ზომიერება შენთვის არ არი.
 დაფერფულ შხამი გზებზე დარგული.
 ბელი შხვია და საზნაობი.
 ქვეყანა ცოდვით შემოქარგული.
 შენ ხომ გატყვევებს მშვენიერება.
 გრიგალი იყვებს შენი სავანე.
 ქვეყნად არ არის ბედნიერება.
 ამაღლი, სულო, ცად ამიყვანეს..

ცად, გრიგალის სავანეში ევლიდან ჩამონათალ
 ცეცხლისა, ე. ი. სულის ავარდნა იმიტომ, რომ „ქვეყ-
 ნად არ არის ბედნიერება“—პოეტის მიერ მძლავრად
 არის დასაბუთებული. საერთოდ აქ განშტოვება მიტკე-
 ვიჩის „ფარისის“ და ბარათაშვილის „მერანის“ პრობლე-
 მისა. ვარდოშვილის ზოგადობიდან კონკრეტულის გზით
 მიმდინარე მოტივები საქმაოდ ანთებულია და უკვალოდ
 არ რჩება მკითხველის გონებაში.

მე-VII მუხლი „სათხოვარისა“ შედევრად მიგვაჩინა.
 ეს ლექვა პოეტისა, ლოცვა ღრმა განცდილ დატვირთუ-
 ლი და გულახდილი.

„ღრმა უფსრულები სიკვდილების
 აუშვებს ბინდებს“.
 — არ შეგვიზინდეს“.

ბეგრს პოეტს ახსიათებეს მოტივაცია განცდათა,
 მაგრამ ზნორად დატვირთული ლექსი, არ არის სასია-
 მოვნო ელიპსისები, ვეცხამუშება, როდესაც ყოველ წუთ-
 ში აგვასწავლიან“. ამ მხრით ვარდოშვილმა სინძნულ გა-
 დალახა. მისი პატარა ლექსები გამართული ელიპსი-
 სებია.

მაგალითი:

გადამმტრენ ქარიშხალები.
 ხედავ: ცა ირველიე აჩრდილებს იკრებს.
 შევალ ლამეში, დავიშალები
 და დავასვენებ მდევრებ ფიქრებს.
 მე მისხარია, რომ ჩემი სული
 მიწვდა სინაღლს, ცეცხლების მსხვერპლს.

ნიაგ მივეცი ლანი წარსულის და სივრცეების გავყევი ძახილს.

მეტად ძნელია მ სტრიქონის მანძილზე უფრო მეტი ლაკონიურობა. აქ უკვე აღარ გრძნობთ ლექსის ჩარჩოების გაფართოების საჭიროებას. სამაგიეროდ გზა-გზა აშორილი ნაპერწკლები საქმაოდ აღვივებენ გონებაში ფიქრთა კომპლესს, და აზრი უნებლეთ პოეტის ნაფიქრს აღრმავებს.

ასეთი მოკლე, მაგრამ საყურადღებო ლექსები პოეტის კრებულში საქმაოდ მოიპოება.

ლექსის კულტურის მხრივ პოეტი თანამედროვე პოეზიის პირიშოა. არ შეიძლება ითქვას, რომ მას უდავოდ ჰქონდეს მიღებული ზოგიერთი მიღწევანი, მაგრამ ბევრი რამ, როგორც ამას წიგნის მთელ მანძილზე ეგონებოდა, საქმაოდ გამოუყვეთავს გონების ქურაში—და მიუღია.

არის ნაკლიც, რომელიც უნდა აღანიშნოს. პოეტს ხაზები და საღებავები ზოგან მეტად აქვს დაგროვებული. უსათუოდ გრძნობთ, რომ აქა-იქ მისაღობის გადალაგება პოეტს ადვილად შეეძლო. გადაწყვეტილი თა ვიცუვით, მაგრამ შესაძლებელია საშუალო ტანის ტომისთვის თემათა განსაზღვრაც იგრძნოს მკითხველმა. არის უზერხული გამოთქმებიც („ძალღებაც სტრიკის ამოგება“).

არიან ჩვენში პოეტები—თანამგზავრნი. ხარიტონ ვარდოშვილი ერთ ასეთ თანამგზავრთა რიცხვშია. მას, მორიდებულს და ფიქრებით დატვირთულს, ჩვენ ყოველთვის სიამოვნებით ვუსმენთ მისი სავესებთ მისაღებ ტომიდან. ჩვენი სურვილია ვნახოთ შემდეგი ტომებიც.

შეჟული

მ ზ ე ლ ი

(ძველი რვეულიდან)

ქურა ლვივის, ცეცხლში რკინა ცხელდება, ჩემი ვული ფიქრთა გროვით დელდება.

ტინისი ძაფი მიწყალდება, ბნელდება, გული მიშფოთის, საშინლადა ხელდება!

ჩემსა ბელსა მევე ვებრავ გრდმლზედა, თვალებს ვიწვამ ცეცხლის აღის ცრემლზედა!

ურას ურტყამ, ნაპერწკლები ფრინავენ, განცხრობთ ძენი უღარდელად ხვრინავენ!

ჩვენ წილად გვება მტვერი, მკვარტლის ბოლები, ხუნდებს მკედავით და გამოგყავის რგოლები.

ვის აღებენ ამ ხუნდებსა ფეხებზედ?— ისევ მისა ვინც რომ სქედავს გრდმლზედ.

ბედნიერიან ხელებს მაგრად მუჭავენ, ჩვენ არ გვებადვენ, ძალად თვალებს ხუჭავენ.

არა სწურენ ჩვენ ცხოვრების ჰანგებსა, როგორ ველაპაბით ბოლს და ქუჭკის ჟინგებსა.

ქურა ლვივის, მწინავს თავისებურად და მკედლიც თავს იქნევს უნებურად...

აკართული თეატრის გალავანი

I. ქეთო ანდრონიკაშვილი.

ქართული თეატრის ისტორიის მაღლიანი კაბადონები არა ერთმა და ორმა მოღვაწემ შეაქო სახელოვნოდ და სამოქალაქო მუშაკობით.

ერთი ასეთი მოღვაწეთაგანია დღეს თითქმის უყურადღებო მივიწყებული ქეთო ანდრონიკაშვილი. ასული ანდრონიკაშვილი-კახიძისა.

ქეთო ანდრონიკაშვილი

(ზურაბიშვილი-კახიძისა)

ქეთო სამშობლო-სცენაზე იმ დროს გამოვიდა, როცა ჩვენი სამუდამო თეატრი ფეხს იდგამდა. ეს იყო 80-იანი წ.

ძნელია დღეს იმის გათვალისწინება, რაც მაშინ ჩვენის სცენის დედაბოძებმა—ვსა-სა-შიძემ, კოტე ყიფიანმა, კოტე მესხმა, ლადო მესხიშვილმა და სხ. გამოიჩინეს.

ამ ჩვენი პირვანდელი სცენის ბუმბერაზთა მხარდახმარ მოსდგედენ ბაბო ავალიშვილი, მაკო საჯ-ამაშიძისა, ნატო გაბუნია

ელ. ჩერქეზიშვილი და და, მათ შორის, ქ. ანდრონიკაშვილი, რომელიც ახლად ფეხადგულ თეატრში ჯერ კიდევ შეუწყველ ხალხს თამარ ცხიერის, რუსუდანის, ჩიტოს ნიჭიერი აღსრულებით, განსაკუთრებით ცეკვით იზიდავდა და ჰზიბლავდა.

ღიაღია და ბრწყინვალე ეს ხანა ჩვენის თეატრის აღორძინების ისტორიაში.

ქეთო ტფილისის სცენაზე მოღვაწეობდა 10 წ.

ამის შემდეგ პროვინციაში დაიწყო მუშაობა: ქუთაისი, თელავი, ოზურგეთი, ბათომი და სხვ. იცნობენ მის მაღლიან ნაკვალავს სასცენო და საზოგადოებრივ ასპარეზზე. 1903 წ. ბაქოს მიიწვიეს, სადაც ზნორად მართავდა წარმოდგენებს. საქველმოქმედო მიზნით: პარტიულ-პოლიტიკურ საჭიროებისთვის (ალ. ჯაფარიძის, ის. რამიშვილის დავალებით), აგრედვე ღარი მოწაუეთა დასახმარებლად და სხ. ამ წარმოდგენებში მუდამ უფასოდ მონაწილეობდა. (სარეგოლიუციო მიზნით გამართული წარმოდგენებისთვის ნიკოლოზის ქანდარმერიამ დაადგებოდა კიდევ). აქ დაარსა ქართულ ქალთა წრე, რომლის დახმარებით იზრდებოდენ ღარიბ-ღატაკთა ბავშვები. აქვე დაარსა უფასო სამკითხველო: ბაქოდან იწვევდენ საგასტროლოდ კავკას, ტფილისის და სხ. გასაბჭოების დღიდან ველისციხის სახ. თეატრს ხელმძღვანელობდა. ამჟამად ჩვეულებრივის ხალისით განაგრძობს საყვარელი საქმის—სცენის სამსახურს—დრამკოლექტივში, აგრედვე კინოში. საყურადღებოა მისი ცეკვა—ლეკერი. დღეს, როდესაც უცხო სკოლათა გავლენით ჩვენებური ნამდვილი ცეკვა გადავიდა, ურიგო არ იქნება მისი ცეკვის განახლება-აღდგენა.

იხილეთ არამათელი

გ თ ვ ა რ ე

სამაჟრი საღამოა. გაზაფხულის სუნი ტრიალებს, აივანზე დაყრდნობილი, გატაცებით ვუმზერ ვარსკვლავებით მოქვიდის ცას, მთვარე კაშკაშებს ვით კეკლუცი პატარასი. გამიტაცა ბუნების სიმშვენიერემ. იქვე აივანის მოაჯირზედ ამომჯდომია ჩემი მეგობარი კატა, კრუტუნებს ტბილად, თითქოს ისიც მოზიბლულია დიდებული ბუნების სანახაობით და თავის აღტაცებას კრუტუნით გამოსთქვამს.

ჩაფიქრებულს უნებურად მაგონდება ჩემი წარსული, სოფელში ცხოვრება, ჩემი მეგობარი, მისი სიღარიბე: ისიც ჩემსავით ობოლია, ყოველ თავის დარდს მე მიზი-

რბდა ხოლმე. დიდი ხანი არ არის რაც გაივიცე, რომ ის გულკეთილს ნათესავს წამოუყვანია ტფილისში და ერთ-ერთ საბავშვო სახლში მოუთავსებია. რა ბედნიერია! სწავლობს და, ვინ იცის, იქნება ოდესმე ნამდვილი აღამიანი გამოვიდეს. ოხ, რა კარგია სწავლა, მაგრამ არ მპექს საშუალება.

ბედმა დამჩაგრა, უდროვოდ დამიხოცა დედ-მამა. რაოდენს არა აქვს ნიჭი და ძალათ ასწავლიან; რამდენს სურვილი აქვს სწავლის, მაგრამ ცხოვრება ხელს არ უწყობს... ოხ, ცხოვრებამ! რატომ ერთნაირად არ აკმაყოფილებ ყველას?!
მარო კეჩუხაშვილი.

ქალწულები გზავრკალიდან

ქარი წაბლისფერ მწერვალებს არწევდა, დაფენები მოჰქონდა ვენერა მილოსილს... დაჰკროდა ღრუბლებში ცისფერი არწივი, ჰაერში აბნევდა ოქროსფერ მიმოზებს... ეს იყო სიფითრე ალერსის დაწერებით, სიზმრები სცვიოდა ზარების რეკიდან... პლანეტებს დაჰკავდათ წისფერი ქალწული და თმებზე ყვითელი კომეტა ეკიდა... ისმოდა მუსიკის გრძინული ჩურჩული, ღამეებს მთვარე თვალებით აღნობდა, ქალწული იღვა მშვანით მოვარჯილი, და ლოცვებს კანკალით წყაროსთან ამბობდა... სიზმრებათ წაილი უმანკო ძიებამ იებზე დაღვრილი ქალწულის სინახე... დაიბნა ღამეში ყვითელი მძივები და თეთრი არწივი გაფრინდა დილაზე... ქალწულს უნდოდა ძიება ხეილა, ცრემლებით აპკურა ეკლების ბორცვები... გაფრინდა ფიქრები ცისფერ ქარტყილთა, გადატყდა სანთელი და დადნა ლოცვები...

ვანლერ დაიხელი

ნოე ჩხიკვაძის ლექსი*

ვალიკოს

შენს ალბომში ყველა მუზეუმს მოუყრიათ თავი და საცოდავ აპოლოსთვის გაუძვრიათ ტყავი. სადაც იყო და არ იყო სისულელის ბოდევა, ყველა აქ ჩაუნთხვითათ როგორც ძეგლი ცოდევა... მე რა ვითხრა, რა გიმღერო, ჩემო მეგობარო, რომ ამ უღეთო მგონსნისგან გიხსნა, მოგებმარო? გირჩევ მხოლოდ: შრომა, ბრძოლა, ძმობა, სიყვარული, — მიხნად გრწამდეს, თუ გსურს ჰპოვო ქვეყნად სიხარული! ეს ქვეყანა უკუღმართად არის აგებული, მაგრამ მუდამ ბოროტება რჩება წაყვებლი! ის-კი, ვინც რომ შიმეცნებით ჰპოვნის ახრთა შეგებას, თავის თავში დაიმკვიდრებს სრულქმნა — უკვდავებას. შენ თუმ, ცქმაო, ვაჭარი ხარ, მაგრამ რადა ჰკონებ, რომ სიკეთე-სათნოებას ვერვის ჩააგონებ? არა! გქონდეს ვაჭრის ხელი, მაგრამ სათნო გული, და მარადის შიგ ჰყავიოდეს წმინდა სიყვარული! და როდესაც, ჯერ ჰაბუკი, განვლი ღუბკურ გზასა, მაგრამ მაინც არ უმხობლებ შენს დაჩაგრულ ძმასა, მაშინ მოვალ და გიმზერებ უკვდავების ნანას, და გაიგებ ახალ ყოფნის ახალ გამოკანას...

6. ჩხიკვაძე

მზის შადრენებში დამღრჩვლი დილა...

* მის ლექსთა კრებულში არაა შესული. მოგაწვია ა. სხვი-ტორიძემ.

გასულ კვირას ტფილისში გარდაიცვალა ორი მოღვაწე — ერთი **ალექსანდრე (ხაზა) ნიჟიძე** (1864 — 1925), ნიჟერი ფელეტონისტი, მთარგმნელი და ჟურნალისტი, რომელიც 90-იან წლებიდან თანამშრომლობდა ქართულსა და რუსულ ჟურნალ-გაზეთებში. აქვს ნათარგმნი რამდენიმე ბესაც. მეორე — კომპოზიტორი **ანდრია შარაშვილი** (1857 — 1925), ეს პირველი შემქმნელი ქართული სასკოლო მუსიკალურ ნჭარამოებთა. დასწრთა ფორტოპიანოსთვის ქართული ჰანგები, რომანსები და სხ. უმეტესობა მათგანი ცალკეა გამოცემული. ორივემ დიდი სამსახური გაუწია ჩვენს საზოგადოებას. სამარადისო ხსენება ძვირფას მოღვაწეთა ხსენებას! დაწვრილებით შემდეგ.

ქართლის რევოლუციური კომიტეტის წევრები და მათი თანამშრომლები

კოლხიდ სოფელ ქალქედის ედრეები სამშობლო ჩემო, სატრფიალოვ და მთავიანთი, ლტოლვილთა მკველი; ზუბიტა ნაქაჩიო, ზუგენი მდლო, ტუბანიალი სვერი, ტურაუა: კეკელი, მუხამბერი, ბუღალაი და მუქელი; როდის იქნება დღე იქნეთი; მენ შარბათი-ლილო, ნაირანაიო, მენ ჭალაო, მალიო შაბიო, მენიო კუბიე, მამიბლოლო, გედიოთი წყნარი, ილიო სენელო მენ საინე, შე ტეი-ის თელო...
დაიო მარტვილი-დაიო შიო

გიორგი ჯაპარიძე.

სახალხო თეატრის საპირველის ერთი ჩამოვლთავანი
ისი 35 წ. სასენო მოღვაწეობის შესრულების გამო.
ემ ეამდ იმუშავეს სახალხო თეატრის ისტორია-ს.

კიათურის მუშათა დამატეული დასი შესდგა 1923 წ. რონოდას მტერთე მუშათეან. დასში მუდმივა მონაწილეობს 46 კაცი და ქალი. ხელმძღვანელობს მსახიობი იანგო აბტალიდი. ქართული წარმოდგენა გუიშართა 1923 წ. ქრისტეშობის 18 (დღემდ სულ 25: 10 უფასო, 13 ფასიანი, 70—10 კ. 1 საქელოქმედო). წარმოდგენა იმართება ყოველ სამშაბათს აკადემიურ თეატრში. ხალხი მუდამ ხალსიანდ ესწრება. კულტკომისიის გამევა ამხ. ისაკო მიქაძე. აქვე არსებობს მუშათეან შემდგარი მომღერალთა გუნდი სანდრო კავსაძის ლობტარობით და სასულე საკრავთა ორკესტრი ილია ქარსილაძის ხელმძღვანელობით (რომელმაც დიდი უნარი და უანგარობა გამოიჩინა: მუშებს ნოტებზე სიმღერა შეასწავლა. ზემორე სურათი ვადღებულია „ქართველი დედა“-ს წარმოდგენის დროს (1924 წ. აპრ. 17-ს, უფასოდ, კონფერენციის საპატესაცემოდ). წინა რიგზე მსახიობ მონაწილენი როლეში, უკან—გუნდის ზოგიერთი ნონაწილენი. აქ არიან კულტგანი ს. მიქაძე, ლობტარი სან. კავსაძე, რეისორი იანგო აბტალიდი და სხ.

იანგო აბტალიდი

კიათურის მუშათა დამატეული წრის ხემძღვანელი

„საკრაშენიე“

(გურული სენა) *

„უბედურ კაცს ქეი აბიართში მიეწიოა“, რომ იტყვიან, ისეთ დამემართა სტორიე. ვადამეკიდა ქალი, ქარბუნა დაანგრა მისი გამამკვერლის ყოჯაგი, დაშიწო ჩხუბი: წადრ თბილის ქალაქს: ყოლიკაცი იქინენა, ყოლი კაცმა იქინე იშონა კამისრობა და ნაჩაღნიქობა, ეგები შენც ქნა სიკეთე იშონო რამე ადვილი და აი ბაღენბი რომ ქვეყნის საშინელათაა დაშიწულებული და მეც რომ ნაკახევი არ მაკცია, რამე მოვეცხებრო... სულო ცოჯვილო, მეც ქე დუჟაგერე და ჩამევიდი ქალაქში.

მიველ ერთ სალაკაი, ვითხუე ადვილი და ასეთ მი-თხრეს: აქანე ძამია „საკრაშენიე“ იყო და ორმოცდაათი კაცი დეითხუეს ადგილიდანო, მორე ადგილზე წვედი, იქინეც აგი მითხრეს: ცხვენთან ამ კვირეში „საკრაშენიე“ იყო და სამოცზე მეტი მუშა დეითხუეს სამსახურიდანო, წვედი მესამე სალაქე—იქინეც აი ამაზე დამხეთა, ერთი სიტყვით სადეც არ მივედი, ყოველგან აგი და-სალუპავი „საკრაშენიე“ ყოფილა! დედა! ვადვირიე კაცი, ვინ უნდა იყოს აი ვოჯახ-დასაქციე? თუ კომუნისტი არაა, მაგის რეგას რადერე ადგილიდან, რომ მუ-შებს ვარეთ უსაქმოდ ყრის მეთქი? მერე შემხედა ერთი ჩემი ნაცნობი და ვეითხუე: თუ ძმობა გნამს, ერთი გამა-გებევი ვინაა ან რა რჯულია აი „საკრაშენიე“, რომ ამ-ლი უბედურობას ათენებს ამ მუშებს,—ვინცხაა, მა-გი ქართვილი არ უნდა იყოს მეთქი. — არა კაცო! მაგი არც ქართველია და არც რუსი, მხოლოდ რუსული სიტყვაა: „საკრაშენიე“ შემოკლებას ნიშნავსო.—შემოკლება რალა მეთქი?—შემოკლება როგორ არ იცი კაცო; მაგალითად ხეი რომ მოშკრას სახლის სათავესა, დვიროიზა ანდა ხი-ლიზა დელეზე გასადებდა: თუ ძან გრძელია, თავს ან ბო-ლოს ხომ მოჭრი, დაამოკლებ. აა ამას ქეი შემოკლება. ესე იგი „საკრაშენიე“ო.

— არა, ძამიზ, არა, არც ადვილი მინდა და არც თქენი „საკრაშენიე“. ეგება მეც მოხვდელ მაგ საკრაშენიაში და სახლის დვიროსავით თუ დამამოკლეს, კას ამბავს კი ჩულებან ჩემს ცოლშვილს სახლში მეთქი და დავაპირე შინ წასვლა.

გვედი ვავზოვს, ჩავდექი ვეგრედში, ბილეთიზა, მარა ვაი შენს გოლიას: მევიცე ჯიბეზე ხელი, სალათა შენი ფული? დევიწყე ტირილი, ყვირილი, მარა ვინაა პა-ტრონი, მოხმარებებს მაგიორ ზოჯერითმა ყაშმიერობა და ყაპის ქეცეა დამიწყო. ერთმა მითხრა—ზიძია ფული თუ ჯიკონდა ველარ მუთარეო? მოიორემ თქუა: ამას აქანე ჯი-ბის „ჩისიკა“ უქნესო, მესამემ მითხრა „საკრაშენიე“ მო-ახდინესო.

რა გქნა ახლა, მევიცადო, რა ვავაკეთო. წვედი და სა მიხვალ უბედურო, ვინ ვავიშობს. ვადანწყვიტე: თუ გინდა რომ საციმბირთო, ვახენდ, ამ პილენ მიანიც

უნდა წვედი. დაკრეს ზარი, გაალეს კარი და მეც ვავ-ძერი, მარა პოვებში ასკო არ გინდა? მივარდი ერთ ვა-გონთან ჩამომავდეს ძირს: სა მიხვალ აგი ფოშტის ვაგონითა მოიორე—შტაბისაო, მესამე—სლუკისტებისაო, მეითხუე შა ბლეთი მომთხუეს და იქიდან ქე მიქნეს წოწი. ვიბუ-ალე იქითა-ქითო, ვერც ვინმე ნაცნობი ვნახე და ასე უპა-ტრონი და უქაბეკით დავჩაი, მარა ჩემს ბედზე გვევი-ხედე და ამ „პოვესი“ ბოლოზე „რაბოჩი ვავონა“ დევი-ნახე მიმბული. მივედი, შევიხედე შით და კაი დიდა კუ-ბოა ვადკლებული. ა, ბქო, ვოჯია, თუ ვარგხარ, შეი-პარე შით და გეშველა; ბვერი აღარ მიფიქრია, ევიწიე წინ და შევარდი ვავონზე და ამ დროს რკინის გზის მი-ლიციონერმა უქანიდან მომახაბა: „სა მიხვალ, კაცო, შენ? მაქანე ვერ ხედვად მიცვალებულსო?—ძამი ხომ არ ვადვირიე შენ, რავა მიცვალებულს ქირისუფალი არ უნდა მეთქი? ამითი მილიციონერი ქე ვავაჩერე. მარა თვალს მაინც არ მაშორებს და მეც მინდა დავამტკიცო, რომ ნამდვილი ქი-რისუფალი ვარ და ამით თლად უნდა მევიშროო თავი-დან. მეტი გზაი არაა უნდა ვიტირო აი სესიი მკედარი, მარა რანივარად: ხახური არ ვიცი და ვგავი, ქალია, კა-ცია, მოხუცებულია, თუ ახალგაზრდაა, არც აგი ვიცი, მარა მაინც დევაწყე ტრილიო „ვაი ჩემს მოსწრებას, რა მიქენი აი შენი ქიორე, რეიხა დამიქციე ვოჯახი მეთქი“.

მილიციონერმა იფიქრა, ვინცლავა აგი მართლაც ქირისუფალი უნდა იყოსო და ქე წვეიდა, მარა სტორედ ამდროს ნამდვილი ქირისუფალი ამევიდა, დამადგა თა-ვზე და მითხრა:

- ძამია, აი მიცვალებული შენი არ გვეკონოს ჩემიაო.
 - ვავადეს ძამია, მოვახმაროს ღმერთმა. აგი ერთი და სხვაი ათასი, ჩემსას ცოცხლები მხოციება შომშილით და მკედარი რა ეშმაკად მინდა-მეთქი.
- უხსენიე ჩემი ვავიერება და შევეხვეწე: ქინი წყა-ლობა, აი ვავონი მაინც ნაქირავები გექნება, ვითომ მეც ქირისუფალი ვარ, მიცვალებულსაც ვეტირებს და წაბი ყვანდ მეთქი. ძან კაიო, მითხრა, მაინც მართუე ვარ და პირდაპირ ნივითამი ჩავიყვანო.

მერე მომიყვა და მელაპარაკა მისი თავგადასავალი: აგი მამაა ჩემიო, ეჩრება მაილმაინც ქალაქში წამიყვანეო, „აპლეკიე“ უნდა ვავაკეთებო და ვავახალგაზრდადეო. ჩამეყვიანე აქანე, უქნეს „ოპერაციე“, ამოაქრეს, იგი მე და შენ რომ ვიციო, ვერ გამოვიდა „უდანიათო“ და ვახახალ-გაზრდადევის მაგიორ ქე ხედვად რაც დემართათო... ბაბა რა მიქენი აგი, რეიხა დამლუბე, რეიხა, წეიწყმინდე სულთა, მე აქანდ მუთუტრე: სული წეიწყმინდა კიარა სწორეთ ახლა იცხონა-მეთქი: აგი რომ აქანეი არ მომკვდარიყო, მე შომშილს რომ არ მოვეკალი ამ „საკრაშენიეს“ მა-ინც ვერ ვადაუჩიებოდი მეთქი!

რ. ჯიბილი

(რადიელ ჯიბილიძე. გარდაიცვა-
ლა 1924 წ. ნოემბრის 9)

* ეს სენა აღმოჩნდა განსვენებულ რ. ჯიბილიძის მრავალ ხელნაწერთა შორის. განზრახულია მის გურულ სენების ცალკე გამოცემა.

სახელი მტერია და იგი მტერათვე იქცევა, ხოლო სულს უნდა შევლა, ამიტომ აღსარება მართლაც მიიღე წმინდა ზიარება და შემდეგ კი აღვავლენ ლოცვის უფლისადმი, რათა მან შეგინდოს შეცოდებანი შენი.

განწ. ტუთლიად ვასჯილან მამაო. (გაივლ-ვაგიოი-ლის) მე რომ სიკლის მადანზე ვიყო, უსათუოდ გულიანიად გაღვიზარებდი: ადამიანს სიცოცხლეს არიშევენ და შემდეგ მის სულის ცხონებისათვის ზრუნვენ. ბედის დაცევა, უტიბოდ და ცინეაო.

მღვ. მაგერ ნუ მსჯავლი, შვილო ჩემო, კანონი ყვე-ლისთვის კანონია, დანაშავე კანონით ისჯება, მაგრამ შენი მოვაჯებობა სული შენი შევევედროთ ზეციერ მამას, რომ საიქის იგი არ მისცეს უსახზგო წამებასა და ტრჯავას.

განწ. მერე ვინ არის დანაშავე, როგორ ესმის ეს თქვენს კანონს, რომელსაც მფარველობს ნაზარეველის ჯვარი და მისი მოციქულების დაწერილ სახარება?

მღვ. მაგავ ლაპარაკი ჩვენ შორს წვაგვიყვანს, უყე-თესია, შვილო ჩემო, ქელი მიეღიროს წმინდა სამების წინაშე...

განწ. არ გსურთ პასუხის მოცემა? კარგი, მესმის თქვენი მდგომარება. ჩემს სულის ცხონებისათვის ნუ სწუხდებით, თუ ადამიანის დანაშაული იმდენათ მძიმეა, რომ სავდელით ისჯება და მისი მსგავსი ადამიანები სხვა სავალება ვერ პოულბენ, სხვა გზას ვერ აღგე-ბნა, მისი სულის ცხონებისათვის ზრუნეა ზედმეტია, დე-საიქისაც ეწამოს და ასეთი წამებით გამოიყიდოს დე-ნაშაული. მხოლოდ თუ სიმარტლისათვის კვდება ადამი-ანი, ამას თვით ზეციერი ძალით, თუ ივინი მართლაც არსებობენ, თვითვე განსჯიან... ამიტომ მე თქვენი შუა-მალბობა არ მინდა, მე ჩემი რწმენით, ჩემი ნამოქმედართ წარსდგები თქვენი წმინდა სამების წინაშე სრულიად უშუამავლოდ, სრულიად უშიშრად.

მღვ. ამდენი დანაშაული ჩავიდინია, ჩემო სულიე-რო შვილო, და ამ უქანასკნელ რჯებებში მაინც. ნულა შეს დებ ღმერთს, დემოჩრილე ბედს, მითხარ აღსარება და მიიღე წმინდა ზიარება.

განწ. (ჩააწყურდება თვალბებში და შემდეგ ნერვიუ-ლათ) სტუთიე წმინდა მამაო, სტუთიე... ვინ ავის თქვენ და იმათ ვინც თქვენ, აქ, ჩემი სულის საცხოვნებლად გა-მოგვზავნათ რამდენი მეტი ცოდვა ჩავიდინიათ, და ცოდ-ვა იგი დაფარული დარჩენილა... მაგრამ ამას თავი დე-ვანებთო, მომშორდით, გამეცალეთ, მიმოციოთ საშუალბეა მკირე ხნის სიცოცხლით ისე ვისარგებლო, როგორც მე მსურს, არ მინდა ძალით ცხოვნება...

მღვ. ნუ სკოდვ მეთქი, შვილო, ღმერთს, გეტუნე-ბი და შესიმინე, აღიარე შენი ცოდვები, რომლის ჩადე-ნამაც კანონი იძულებული გახადა თავის სიმკაცრე გა-მოეჩინა.

განწ. ცოდვები. რომელი ცოდვები, რაებს ლაპარა-ობ? აბა ყური დამივდე შემდეგ კი წრფელის გულით და საღის გონებით ვანსაჯე: ვარ თუ არა დანაშავე... ამ ჩამდენიმე წლის წინად ჩვენს სოფელში იყო მამასახლი-სი, რომელიც ყველას ძლიერ აწუხებდა, ქრთამს იღებდა, თერობდა, შენდებ კი შეუვარდებოდა უთარალო, მიუსა-ფარ ხალხს, მათრახის ცემით აწიოკებდა და ხშირად მათ ცოდ-შვილსაც აუბატურებდა. იყო შემთხვევა, როდესაც წმინდანებმა ვალებ ზეზე მიზაბ და მას თოღოწის ცოლი

გაუშუატიურა, შემდეგ შეშინდა საქმის გასაჩივრების, რისთვისაც იმ გლეხს შარი მოსდო და ციბირში ამა-ყოფინა თავი. ხალხმა მას უჩივლა რამდენიმეჯერ, მაგრამ უმალესი მოავრობა ხელს აფარებდა, ვერაფერმა ვასკრა. ხალხის გულშემატკივარი ამხანაგების დავალებით მე იგი დავსაჯე და თქენის ღმერთს საიქის გაუგზავნე მისი სუ-ლი. აბა, სთქვი: ვარ დანაშავე? (თოღოგმში ჩააშტურებდა).

მღვ. (წვერებზე ხელის დასმით) ადამიანის სისხლ-ში ხელის ვასკრა ძნელი საქმეა, შვილო ჩემო.

განწ. მართალია, ძლიერ ძნელი საქმეა ადამიანის სისხლში ხელის ვასკრა, როცა სისხლი იგი წმინდაა; მაგ-რამ ბინძური სისხლი საშიშროებას არ წარმოადგენს. აბა, ყური მივდე, განმანათავისუფლებელ მოძრაობის დამარცხე-ბის შემდეგ, ჩვენი მახრის უფროსი გაავფროდა, ბრალბა-ნი და უმალეო ყველა ცხებში თოლალო, ბევრი მოთვანი ციბირში ვაგზავნა და ბევრი როგორც ყაჩაღები ისე დახოცა ვუსამართლებლად. მათი ოჯახების უმრავლესობ-ბა ღლებორ პირობებში ჩავარდა, ბევრმა მათხოვრობაც კი დაიწყო: ესეც მამასახლისის გზას იგივენი და ზიარე-ბა მომაკვდავის სარეცელზე მივალბინე; კიდევ ბევრი, ბევრი ამისთანა ჩამიდინია, აბა, გულახდით სთქვი, ვარ დანაშავე? მე კი ვვიჭირობ, რომ არა არს. ვინც ჯალათს ხალხს მაწამებლს დედა-მისის პირიდან აღვცის, იგი არ არის დანაშავე, რადგან წმინდა გრძობებით მოქმედებს და ხალხს აძლევს თავისუფლად ამოსუნთქვის საშუა-ლებას.

მღვ. (ჩამოჯდება ლოგინზე) ადამიანის მოკვლა უდიდესი დანაშაულია, შეგინდოს ზეციერმა მამამ, განავრ ძე, სთქვი ვეწლავფრი.

განწ. მეტი ლაპარაკი საჭირო აღარ უნდა იყოს. მე შენგან პასუხს ვერ მივიღებ, თუმცა ეგ გაუსუბი დიდს სა-ჭიროებას ჩემთვის არ წარმოადგენს.

მღვ. პასუხი, შვილო ჩემო, ჩემი საქმე არ არის, ეგ კანონის საქმეა.

განწ. მაშ რა გსურს, კიდევ განავარძო ამბის მოყო-ლა, ეგ ვიმეორებ, მეტია. მხოლოდ რომ დაგამშვილო, გე-ტყვი: მე ბევრი, ბევრი ასეთი საქმე ჩამიდინია...

მღვ. (გააწყვეტიტებს გამეცლიათ) კი, მაგრამ, ნუ თუ შენ მარტო მოქმედებდი, არაიერ გეგმზარებოდა, სთქვი, შვილო, სიმართლე, ცოდვა შეგიმსუბუქებდა.

განწ. (წამოჯდება და ხმაშილდა) როგორ, ახლა, ჯა-შუშიც ვინდა გამხალ? არა, ეგ ვერ მოვართვეს, წმინდაო მამაე, ეგ რომ ყველაფერი გითხარა ცოდვა კი არ შემიბ-სუბუქებდა, არამედ ისე დამიძიმებდა, რომ დღეში სამ-ჯელაც რომ მივიღო შენი მოტანილი ზიარება მაინც ვერ ვზიდავ... (პაუზა. წყნართ) არა, ვერ გეტყვი, ეგ ჩემი გუ-ლის კუნჭულში საუბდამოთ ჩამახულები უნდა დარჩეს.

მღვ. აღსარება, ეგ საიდუმლოებას შეადგენს სულიერ მოძღვრისას.

განწ. (დაცინვით) ვიცი ყველაფერი, ვიცი, მაინც სიფრთხილეს თავი არ სტკივარ.

მღვ. როგორ, მე სულიერ მოძღვარს შეურაცყოფა-საც მაყენებ?

განწ. ამ შემთხვევაში მთავარია სინდისი, თუ სინ-დისის წინაშე მართალი ხარ, თავი დანაშაულბდაც აღარ უნდა იგრძნო.

სერ. გერსამია.

(გაბატლებია იქმება)

ჩვენაბური იუბილე

(პატარა ფელეტონი)

მთელ დედამიწის ზურგზედ რომ იმდენი იუბილე არ გამართულა რადენიც მარტო საქართველოში და კერძოთ ტფილისში, ამას ამტკიცებს ქვემოთ მოყვანილი უტყუარი სტატისტიკური ცნობები:

1925 წ. განზარახულია ტფილისში გაემართოს იუბილე 554 არტისტს, 654—სტენის მოყვარეს, 456—მწერალს, 871—ჰოეტს, 643—პედაგოგს, 953—მოქანდაკეს, 567—კარიკატურისტს, 673—ექიმს, 930—რეცენზენტს, 757—მოლკეურეს. სულ 7068 ეს რიცხვი ჩვენი ტერიტორიისათვის არაფერია. მეც ერთი ამ ზემოთ დასახელებულ იუბილიართავანი ვარ. მეც მსურს **გავიმართო ჩემი 3 1/2 წლის მოღვაწეობის აღსანიშნავათ იუბილე**, რომ ერთი-ორი შური მოვიტო. მაგრამ ჩენდა სამწუხაროთ ვაგივე, რომ ხშირათ დამპირებულს დაპირებულთ ავიწყლებათ; მაგალითისათვის შორს არ წვალოთ 1924 წ. 30 მარტს რუსთაელის თეატრში და 6 აპრილს ამავე წელს სახალხო სახლში, ნიკო გოციორძის გაუმართეს, სცენაზედ 30 წელს მოღვაწეობის აღსანიშნავათ იუბილე მაგრამ ზოგი ერთი რამ დაპირებულთავანი აღსრულებულია. მე, როგორც იუბილეს მომლოდინეთვანი, უმოჩილესათა ვთხოვთ ზოგი ერთ კითხვებზედ ახსნა-განმარტება მომცეთ, რომ ყოველ შემთხვევისათვის წინათვე მომხადლებული ვიყო, **ჯათა ნიკო გოციორძისათვის ხახა მშრალი არ დატჩე.**

შეკითხვა I: ვთქვათ იუბილე მკონდა რუსთაელის თეატრში 1924 30 მარტს.

ვთქვათ შემოსავალი კომისიარის სიტყვით იყო 1000 მ. მოლარეს სიტყვით 992 მ. 25 კსადაც ეს ფული წაიღდა (ნუ! ოპერის თეატრში)

ვთქვათ მითხრეს 888 მ. ვთქვათ მარია-მობისთვეს მანგლისში მომცეს 625 მ. დანარჩენს არ იძლივან. სულ ამობოგენ: ხვალ, ხვალ. ხვალ. ვთხოვთ განმმარტოთ: მაქეს უფლებათ თუ არა, რომ ანაირი მოპყრობით უკმაყოფილო ვიყო?

შეკითხვა II: ვთქვათ იმავე დღეს იმავე იუბილეზე სტუდიელ ლაიძის დაუნინეს ჩემი სახელობის სტატენდათ. ვთქვათ დღევანდლამდე (ბევრი არაფერია თერ-ნახაზი აღ. ცომაკო იძის თმეტი თვე) არ მიუღია არც ერთი თვის ფული; ვთქვათ ამასაც უკუნებანი: ხვალ, ხვალ, ხვალ. ვთხოვთ განმმარტოთ.—სტუდიელ ლა-

იძის უფლებათ ხომ არ აქეს, მე გადამხადვინოს ნარკომპროსის მიერ დაპირებულთ ფული?

შეკითხვა III: ვთქვათ 6 აპრილს 1924 წ. სახალხო სახლში გამიმართეს იუბილე (30 წ.); ვთქვათ რამდენიმე ხანისშემდეგ, მიველ გამგეობის ხაზინადართან და ვთხოვე ეჩვენიან ანგარიში შემოსავალ—გასადალოს; ვთქვათ ხაზინადარმა მითხრა: გამგეობამ დაადგინათ, რადგანაც შენ 28 წელიწადი სრულიად უსასყიდლოთ შემოაბდი ჩვენთან არას დროს არ ყოფილხარ დაინტერესებული ფულითო, და ხშირათ შენი ვაბიდანაც ვინახარჯიოთ ამიტომ იუბილეიდგან შემოსავალი ფული მთლიანად გამგეობას ეკუთვნისო, და ვინაიდან ვიცით შენი კეთილი გულის ამბავით, ვგასესხე 200 მანეთი 5 პროცენტით.

ვთქვათ ურადგან შემოსავალზედ უარი მითხრეს მე მეწყინათ და 200 მანეთი არ ვასესხე, ვთხოვთ განმმარტოთ: აქეს თუ არა გამგეობის უფლებათ ჯავრი მოუვიდეს იუბილიარის ასეთი მოქცევის გამო?

შეკითხვა IV: ვთქვათ ამავე იუბილეზე (სახალხო სახლში) კომუნალურ წყალთ სადენის მუშების სახელით დიდი „რეჩი“ მითხრეს (ადრეზედ დახატულია ქალი წყაროზედ იერიქონის „ტრუბით“ მთელ ჩვეყანას აოუწყობს—მომცეს წყალსადენის მუშებთ მპირდებანი, ჩემი 30 წლის მოღვაწეობის გამო, დამიდგან „ვანა“, ფეჩი, ნიკელიროვანი არმატურით, ადილობრივე მოწყობით, ვთქვათ მართლაც ორი კვირის შემდეგ მოვიდნენ მ. თუშმალისეილი და ერთი სხვა, ვახოვანა და სოქვეს, რომ ეს უბრალო საქმეათ ერთ კვირაში მზათ იქნებათ, ვთქვათ მე სინარულით, დავავატევე ეს ორი მუშათ, დადელით სამი „კვარტი“ ლვინო, კარგი „ხაკუსკა“ და წავიდნენ. მას შემდეგ გადის ერთი წელიწადი და არც „ვანაა“, არც ფეჩი, არც ნიკელიროვანი არმატურათ, ბოლოს ვაგივე დანამდვილებით, რომ ჩემი „ვანისათვის“ უნდა გამოიყვანონ წყალი ნატახტარიდგან, რადგანაც ავკლის წყალი, ქალაქის მცხოვრებლებსაც არა ყოფინის ვთხოვთ განმმარტოთ: მაქეს თუ არა იურიდილო უფლებათ, სათანადო ვანცხადებით შევიდე ლ. სუხიშვილთან ან ლიასამიძესთან, ან ხოჯავთან, ან ქუთთიშვილთან ან წყალსადენის ადგილკომთან, რათა ვთხოვო, რომ მე არაფერი საწინამდებლო არ მექნებათ წყალი ჩვენს ეზოდან გამოიყვანონ, რადგან ნატახტარიდგან წყლის გამოყვანას სულ ცოტათ თვე ნახევარი მაინც მოუნდებათ და მე კი ამ თვე ნახევარში „უვანოთ“ დავარჩებო.

შეკითხვა V: ვთქვათ იმ დღებში, რა დღესაც ეს იუბილეები იმართებოდა, პრესაში დიდი ხმაურობათ იყო „ქუჩის უმატრონო ბავშვების თავშესაფარის დაარსების გამო“ ვთქვათ მე ვიფიქრე მოდი, სურათგეს, რომელიც საიუბილეო კომიტეტი ბეჭდავს, ვადავცივე ან სიმპატიურ საზოგადოებას მეთქი და ვსთქათ გაუჯახენით 300 ცალი სურათი სხვადასხვა როლებში ამ მიზნით. ვსთქვათ გაუჯახენთ ნინო ნაკაშიძეს.

ვსთქვათ დღევანდლამდე ეს სურათები შეავთის თავზედ ან და სადმე, ხელ უხლებული დღეს. მე მაქეს უფლებათ თუ არა ესეთი სენსაციური ამბავი ვაზეთის ფურცლებზედ გამოვაცხადო?

კიდევ მაქეს რამდენიმე შეკითხვა მაგრამ ეს შემდეგ.

იუბილეს მომლოდინე.

პასუხი იხილე შემდეგ ნომერში.

ძ-ნი შარდეს

(„გაანაზრებულთ მდებანი“),— ნატო ვავახიშვილი.

ნახაზი აღ. ცომაკო იძის თმეტი თვე) არ მიუღია არც ერთი თვის ფული; ვთქვათ ამასაც უკუნებანი: ხვალ, ხვალ, ხვალ. ვთხოვთ განმმარტოთ.—სტუდიელ ლა-

სათეატრო მიმოსილვა

იუზა ზარდალიშვილის

25 წლის იუზაიმა—ჭუთაიხი.

ლარიაი ქუთაისი—მაგრამ გულწრფელი... მის არ სრევია დიდი პათოსი, შიკი—მაგრამ მის უბრალო, სადა ყოფილი ქვეყნი ჩაქსოვილია ღრმა სიყვარული და პატივისცემა...

ამგვირის გულწრფელობით შეხვდა ქუთაისი თავისი სცენის პრემიერის—იუზა ზარდალიშვილის 25 წ. სასცენო მოღვაწეობის დღესასწაულს 25 იანვარს.

ამ ღამებ დღესასწაულს საერთოდ ვერ შეუშალა ხელი. იმ სასტიკმა ზამთარმა-ც, რომელიც იმ ჟამად ქუთაისში იყო. (ქუჩებში ორ არშიანინ თოვლი და დიდი ყინვები).

ბუნების ამ „რეგულიაციონურ გამოსვლებმა“ ვერ შეაკავა საზოგადოებრივი მისწრაფება, პატრივი ეცა თავისი საყვარელი და ერთგული მსახიობისთვის!

ადგილობრივი ხელისუფლება, ორგანიზაციები, დაწესებულებანი და მედიის მწრომეღა ხალხი ერთი ულოცავანად იყო გამსჭვალული სახეიბო სულსკვეთებით...

დღესასწაული ამხ. ჯაჯუ ჯორჯიკას სიტყვით დაიწყო, რომელიც დახასიათა იუზას პიროვნება და ფართოდ გაეცინა საზოგადოებას მისი ბიოგრაფია.

სახეიბო სცენამ და ხალხი და საყვარელი სიტყვით მიამართა იუბილარს ამხ. თ. ქუმბურიძემ. მან მიულოცა მსახიობს აგრეთვე ქუთაისის აღმასრულებელი კომიტეტისა და ქუთაისის კომპარტიის სახელით...

მთლოცვები იყო შემდეგ პირთა და დაწესებულებათაგან: ტფილისის აკადემიურ დასის წარმომადგენელ ამხ. ხორავასგან, „დრუჟის“ კორპორაციის სახელით ამხ. ვასაძისგან, ქუთაისის პროფსინონალურ კავშირის—ამხ. კობახიძისგან, გელგქომის წარმომადგენელი ამხ. ახობაძისგან, ექიმთა საზოგადოების, პროლეტარულ მწერალთა კავშირის, ქუთაისის მსახიობთა ამხანაგობის, მუსიკალურ სასწავლებლადგან, ბალადის გულხთა კავშირისგან, რომლებიც მიაართვეს იუბილარს თვისი შრომის ნაყოფი—რამდენიმე ვერო უფინო!...

იყო მოლოცვები სხვა პირთაგანაც. იუბილარს გადაეცა აგრეთვე ნივთიერი დახმარება, წარმოგზავნილი სახელმწიფო ორგანოები და დაწესებულებათაგან. გამოქვეყნებულ იქნა მოლოცვის დეპეშები ჩვენი ქვეყნის დაბაქლაქებიდან და რაიონულ ორგანიზაციებიდან. მილოცვა მოვიდა აგრეთვე მოსკოვის ქართული სტუდიის განგებ შილდა დიდიანისგან. ზემის დასარულ, წარმოდგენილი იქნა „კინის“ მესამე მოქმედება და შარკი: „სოფლის ფერაშო“.

ჯაჯა—ჭაში.

ღუშუთის თეატრი თებერვლის 1 სცენის მოყვ. დრამ. დასმა ბორია ლითანიშვილის ხელმძღვანელობით წარმოადგინა ია ეკლადის „ნომერი ოცდაერთი ჯერით“ 4 მოქ. პიესას დამზადების მხრივ არა უჭირდარა, მხოლოდ სცენის სიღარიბის გამო ერთი და იგივე ოთახი და მორთულობა წარმოდგენას აფერმტრათლებდა. მონაწილეობდნ სცენის მოყვართა საუკეთესო ძალები, მარა აბრამიშვილმა საუცხოოდ დახასიათა განის სოფლისეობით ნამდილი რეალიზაციონარ ქ...

ლის გამბედაობა გამოხატა ლეონბერგის სიყვლილით დასჯის დროს. გრ. ლავჩაშვილმა სინამდვილით დახასიათა რეგულიაციონერთა რიგების ჯაშუში ლეონბერგი. მხოლოდ თამაშა და მიამაკს უფუქებდა სიტყვების გაგებლება. უფრო თავისუფლად რომ დაეკერა თავი საუკეთესო ლეონბერგი იქნებოდა. ბორია ლითანიშვილმა ირაკლი კოხზირიძე სრული რეგულიაციონური გამოწვევებით და საყვარულით დავგზავნა. შთაბეჭდილებას აწვებდა ჩაქმელობა—წულები და გალიფე. გარეგინ ყარდაშიანი (ქაიხოსრო ბახუტაშვილი) ზემდემტი მიმიკით და ოხუნჯავით სიცოცხლე იწვევდა.

თეატრის (ვლ. ზაქაიძე) და არტემ გუგულიანს (იშხანოვი) როლების უტოლნარობა ეტყობოდათ. ძლიერ კარგი იყო ლადო ხოველი—ლევან აზრუშქელაშვილი. მის-სა სიღნიჯემ, სიტყვების მკაფიოდ გამოთქმამ და თავისუფლად თამაშმა საცნებით დააქმყოფილა მაყურებელნი. არა უჭირდათრა როტმისტრ შვილიევს (სეფე ლორთქიფანიძე) და ხრახს (ალ. ჩოხელს); მათ თვალწინ წამოგვიყენეს ძველი მოხელეობი.

საერთოდ როლები უტოლნარობა ემჩნევოდათ. სასურველია, თამაშის დროს მიმიკა და ლაპარაკი არ დააშორონ ცხოვრების სინამდვილეს.

დარბაზი თითქმის ხალხით გაეცო. დამსწრე საზოგადოება არავითარი ყურადღებას არ აქცევს დარბაზში გაკრულ განცხადებას: „დარბაზში თუთუნის მოწვევა სასტიკად აკონაულოვია“, პარტერი თუთუნის ბოლით ვატეხილია ყველგვარი.

არ. კორინთელი

ანამის თეატრის საქმე ერთხანად დაცემული იყო და ხალხიც არ დადიოდა. სიღნაღის სამაზრო პარტიკომის ა. წ. იანვრის პირველ რიცხვებში გამგეობა ვადახასილს: ძველი და ახალი მომუშავე ძალები შეერთა. გამგეობაში აჩრქული არიან: ბექტერი ელვაგაშვილი (თავმჯღ.), ვასო მჭედლიშვილი, შალ. დარჩიაშვილი, შაქ. ვ. მირიანაშვილი მჭედლიშვილი (მდივანი, მოლოარე), კანდიდ.: გ. ხიზანაშვილი და ნიდაი მირიანაშვილი. გამგეობა შეუდგა დაკოცბებულ საქმის განახლებად-ვადახასილსებას. მოწვეულია ადგილობრივი სცენის მოყვართა დასი, შემდგარობა სარეკლამო-სორო კოლეგია (მ. ასატურივი და ვ. ჯანიაშვილი). წარმოდგენები იმართება კვირაობით. სცენის მოყვარენი თუმცა უნებაროდ მუშობდნ, მაგრამ ზოგიერთი მაფანე მშრომის ფასს მიიზიანებს (როგორ მოეწონით—სცენისმოყვარე და შრომის ფასი?) და გასამრჯელოს მაშინ მოითხოვენ, როცა თეატრს ჯერ კიდევ საიმამსო შემოსავალი არა აქვს, დარაჯის ჯამაგირი ვერ გაუსტუმრებია. საქიროა, როგორც სცენის მოყვართა უნებარე დახმარება, აგრეთვე ინტელიგენციის ხელის წახმარება, რომ ეს ერთადერთი საუკეთესო თეატრი კახეთში ისე მოეწყოს, როგორც სცენამ დაამწყვეტებმა დაგეგმეს (მაგ. ფოიე აკლია, ქერი უნდა შეეთქვას და სხ.). აქვე უნდა მოვიხსენიო ერთი ამბავი: ანავა-გაქირ-კარდანახის სცენის მოყვარენი წინად გაერთიანებულნი იყვნენ და ერთთა გამგეობა ჰყავდათ. ეს სოფლები ერთმანეთზე 2—3 ვილითა ვადახასილს, ბოლო ხანებში სცენის მოყვარენი გაითიშნენ და განკერძობებულნი მოქმედება განიზრახეს, და ეს...

სათეატრო შენობა არა აქვს. ძალთა დაქსაცვის გამო შინაარსანი პიესების დადგმა გაძნელებდა. განსაკუთრებით გვაკვირვებს ნაქირის საქციელი: რათ უნდა სასუთარი თეატრი (ჯერ-ჯერობით მინც), როცა ანაგის თეატრა ვაქი-ანაგის მიჯნაზეა აშენებულა? **ვანაველი.**

ვაკვს საბავშვო სახლში (ყოფ. ეალტერის) 8 მარტს ქალთა საერთაშორისო დღესასწაულის აღსანიშნავად გამართა ლიტერატურული დღესა. დაესწრენ სხვადასხვა დაწესებულებიდან ქალთა წარმომადგენელი და ბავშვების ბლომთა საჩუქრები მოუტანეს. დღლა დაიწყო ინტერნაციონალის სიმღერით, რის შემდეგ სახლის გამგე არკუნუდაძემ მოკლე სიტყვით აღნიშნა წინანდელი და ეხლანდელი დამოკიდებულება საზოგადოების უპატრონო ბავშვებისადმი. გამოვიდა სომხის ჯგუფი პატარა პიესით, ლექსებით და სიმღერებით, ასეთივე წესით რუსული და ბოლოს ქართველების ჯგუფი. წარმოდგენამ კარგა შთაბეჭდილება მოიხდინა მსმენელებზე. დაუღალავ მუშაობისათვის მადლობის ღირსნით არიან სომხური ჯგუფის ხელმძღვანელი სოფია არზრუმანივი, რუსული ჯგუფის— დარია ზაგრივი და ქართველი ჯგუფის—თამარა გერსამია. სტუმრები კმაყოფილი დაიშლნენ.

საკამიასრელი

ქუთაისის სამუსიკო ტენიკუმი

საშუალად შემთხვევით მთელი დღით ქუთაისში მიხბდა ყოფნა და მამხნვე გავეშურე სამუსიკო ტენიკუმისაკენ, რომლის ბედობალი მეტად მაინტერესებდა, რადგანც მის დაარსებაში მცირეოდენი მონაწილეობა მეც მიმიძღვის.

სასწავლებელი მოთავსებულია ბალახვანის ქუჩაზე კოპწია და ნათელ შენობაში, სამეცადინო კლასები საკმარისია, მხოლოდ საკონცერტო დარბაზი, ცოტა არ იყოს, დაბალია და სათანადო რეზონანს ვერ იძლევა.

მოწვეთა რიცხვი ორას კაცს აღემატება, რომლებიც სხვადასხვა სპეციალურ დარგებში მეცადინეობენ (ვიოლინოს, ჩელოს, ფორტეპიანოს და სიმღერის კლასები), გარდა ამისა არსებობს დაბალ და საშუალო კურსების თეორიის ყველა მსმენელთათვის სავალდებულო თეორიის კლასი და აგრეთვე 120 კაცისაგან შემდგარი საუცხოო გუნდი, რომელსაც ლობტაროს ტენიკუმის სათავეში მდგომი ილიკო აბაშიძე.

აღსანიშნავია მასწავლებელთა პერსონალის რუმი, მუყაითი და ხელ-ხელ ჩაქობილი მუშაობა, რომლის წყალობითაც სასწავლებელს თავის ამ სულ ხუთიოდე წყის არსებობის განმავლობაში შედარებით დიდსა და შესაძენვე შედეგებისთვის მიუღწევია.

ალ-ი

გიგლიოგრაფია

მრ. გომიზმარჩქ. ადამიანის წარმოშობა, შესწორებული და შეესებულები, გამოცემა მეორე, ტფ. 1925 წ. 88 გვ. დასურათებული, რ. 1 შ.

დღეს, როდესაც ძველ შეხედულებათა გარდაფასება ჰხდება, ცრუმორწმუნეობას მეცნიერება ეჭიდება და ადამიანის გონება ხავსმოდებულ რწმენისაგან თავისუფლებდა, ზემოსწებულ წიგნს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. ოკი-ლოვი წლის წინამდებამ „დარენაზნი“ „ჰექსლის თეორია“ და სხ. მსგავსნი. მაგრამ იმდენად მწიგნობრული ენათ, უცხო სიტყვებით აპრელბებული, რომ ჩვეულებრივ მკითხველსაც ვერ შეიგნო მათი არსი: ადამიანის და ჯიშთა მიმოხიზობის რაობა და ვითარება. ამ შხრიც ეს წიგნი ზედმისწრება ყველა იმისათვის, ვისაც მსურს პირველდამწყვე სწორი და ნათელი შეხედულება იქონიოს ადამიანის წარმოშობის, საწმუნეობის და სხ. შესახებ. ენა მდებარია, ხალხური, აზრთა გადმოცემა—ყველასათვის გასაგებში, მეცნიერთა მოძღვრებაში—მარტივად გაშუქებული. მარტო ის ვარემოება, რომ ამ სამი თვის განმავლობაში ეს წიგნი მეორედ იბეჭდება, მეტრემეტყველურად ჰვალადებს მის ღირსებაზე. პირველ გამოცემასთან შედარებით, ეს გამოცემა ბევრით შესწორებულია სტილის შხრიც და შეესებულები.

წიგნი მიიღებლია სახელმძღვანელო საბჭოთა პარტსკოლის I და II საუბურის მსმენელთათვის. დაბეჭდილია სუფთად, კარგს ქალადზე, მშვენიერი სურათებით შემკული. თუთავანეთარების მიმდევარი მუშა-გლეხებისათვის და, საერთოდ, მოზარდი თაობისათვის, ეს წიგნი საუკებო წყაროა და უსურვებთ ფართედ გავრცელებას.

ი. არიელი.

სახელოვნო ქრონიკა

თეატრი

აკადემიური დრამა საგაზახულად მიემგზავრება პრეზენტიაში წარმოდგენების გამაპართად.

წითელ თეატრში. დ. კობახიძე ამხანგებს დასადგმულად ირეთელის პიესას: „დამარცხებულნი“. განზრახულია ხალხური რეპერტუარის განახლება. მხადდება „მასტილის აღება“; ე. გარაკის დადება.

მ. ნინოს უბანში განუზრახავთ სათეატრო დარბაზის მოწყობა.

ს. მეჯვრისხევში შენდება სახალხო სახლი. **თელავის** სახალხო სახლის აშენება დასრულებდა სულ მოკლე ხანში. მაისისათვის გაიხსნება თეატრი.

ქიათურის მუშათა დრამატული წრის მიერ მარტის 17 წარმოდგენილი იქნება ი. გვედევანიშვილის „მხეცვრლა“ ალ. იმედშვილის საგასტილოდ. წარმოდგენას ხელმძღვანელობს იანყო აბტალიდი.

მათხოვის დამწვარი სახ. სახლს ამხ. კალინინმა დახმარება აღუთქვა.

მოსკოვის სამხატვრო თეატრის ვასტილოლები მოკლე ხანში დაიწყებენ რუსთველის თეატრში.

თელავის პროფკავშირების კულტკომისიის თამეჯდომარე სოსო მაქუარიანი დანიშნეს შილდის სახალხო მოსამართლედ, ხოლო მის მაგიერ არჩეულ იქნა ვედაგ ტენიკუმის მასწავლებელი კ. ვეგვილი.

გორის დრამატ. კომედიების თამეჯდომარედ არჩეულ იქნა სერ. გერსამია, გამგებობაში: გრ. ყანჭელი, შ. კორინთელი, კანდიდატად: მღებროვის ასული. წარმოდგენები იმართება კვირაში ორჯერ—შაბათობით და კვირაობით. უმთავრესად იდგმება ორიგინალური პიესები, რეჟისორად მოწვეულია და აბდუშელი.

მ უ ს ი კ ა

ზ. ფალიაშვილი სწერს ახალ ოპერას „ლატერა“-ს, სანდრო შინაშევილის პიესის მიხედვით. ეს პიესა საოპეროდ საუცხოოდ მასალას წარმოადგენს.

ლადო ადნიაშვილის მიერ პირველი ქართული ეროვნული გუნდის დაარსების 40 წ. თავი ეწერს სრულდება განზრახულია შესაფერი საღამოს გამართვა იმ დროის გუნდის მონაწილთა და ხალხურ გუნდებს ხელმძღვანელთა მონაწილეობით.

სანდრო კავსაძის სახალხო მუსიკის ასპარეზზე მოღვაწეობის 35 წლის თავი შესრულდა.

ქ. მალარის ლიტერატურით ახლად შემდგარი გუნდი მოკლე ხანში გამოირავს კონცერტს.

ძუკუ ლოლუას გარდაცვალებიდან 6 თვის შესრულების თავზე, მისი გუნდი კივი გეგეჭკორის ხელმძღვანელობით გამართავს ქართულ ეროვნულ კონცერტ-საღამოს. შემოსავალი გადაეცემა ძუკუს უზოგეში დარჩენილ კოლშეილს (დარჩა მეთულე და ორი მკერფულოვანი ბაღლი).

მეზინტერესება. განათლების სახ. კომისარიატის სოც.-აღზრდის მთავარ მართიელობის სალიტ.-სამხატვ. სექცია მოკლე ხანში გამოცემს 13-მდე საყურადღებო წიგნს, სხვათა შორის პარკოდის „განახლებული დედამიწა“-ს (300 გვ.) მისივე თარსნობით გამოდის: „ნაჯიურა“, „წითელი სხივი“, „მოოწავის ხმა“, „კარბონი წილურ“ (სომხური).

ივ. როსტომაშვილის ხელნაწერებში სხ. შ. აღმოჩნდა გამოსაცემად დამზადებული თეიური ქურნალის სახით „სურათი-კონა“ ბუნებრივად და ცხოველებიდან. შეკრებილია და წიგნდ დალაგებული საუცხოვე სურათები შესაფერი ხალხური ენით განმარტებული. სასურველია მისი გამოცემა, როგორც საყოველთაოდ საკითხავისა.

ქართველ მწერალ ქალთა სამხატვრო-სალიტერატურო აღმანახი მოკლე ხანში გამოვა. წინასწარი ხელის მოწერა შეიძლება ან. წერეთელთან (არტიკლების ქ. № 5).

სხვადასხვა ნამდგარი სცენის მოყვარე ქალი თეატრისა ვერა ნესტორ სიღამონიძის ასული თევზე მეტია მძიმედ არის ავად. თითქმის 15 წელი ემსახურებოდა თეატრის სცენას, უნაგაროდ, უფსაოდ იზოგებოდა ნიჭიერ მსახიობად, ამჟამად კი ხელმოკლეობის გამო კლიგინჯა უპატრონოდ. ავიშორი პაჭკია, რომელიც ქართულ თეატრს თითქმის 40 წ. ემსახურებოდა, როგორც ავიშებისა და განცხადებათა დამტარებელი თუ სხვა დავალებათა შემსრულებელი მუშა, ამჟამად ორივე თვალი დაბრწყინებულია. საჭიროა დახმარება, იმედია ვანიკურნოს.

ალ. მაქ. მიქელაიშვილი, რომელიც 80-იან წლებიდან ოპერატორი ყოველგვარ საკულტურო სარბიელზე (თეატრში, მწიგნობრობისა და სტამბის, საქალაქო და სასკოლო საქმეში) მუშაობდა, აგრეთვე 1905 წლიდან რეჟისორული მუშაობაში დაკვირვებული მონაწილეობას იღებდა, ამჟამად მძიმე ავად არის (ოპერატორი).

სახალხო თეატრის სცენის მოყვარე მარო მარგველაშვილი მძიმე ავად.

სოც. უზრუნველყოფ. სახალხო კომისარიატის ლიტერატურის საჯარო გამოგზავნა

1925 წ. 28 თებერვალს გათამაზებულ იქნა სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატის მომგებიანი ლატარია. გათამაზებას დაესწრო სოც. უზრ. კომისარის მდივანი ანტონოვი, საქ. ც.პ.ს. ს.წ. მთავარი კლასი ინსპექტორის ბანკინის და შარკის თამაშობაზე...

ლები, აგრეთვე წარმომადგენელი დამსწრე საზოგადოებრივი ბისა. მოგება ხელა შემდეგ ბილეთებს:

Table with 6 columns: სერიის № №, ბილეთების № №, მოგების თანხა, სერიის № №, ბილეთების № №, მოგების თანხა. Rows 1-199.

მოგებული თანხა დაუყოვნებლო მიეცემა ბილეთის ანუ კუპონების წარმოდგენისთანვე სალატარიო კომისიის მიერ (სახალხოს ქ. № 6), საყოფიერო ნდობის ბანკში. მოგებული თანხა შეიძლება დასაბრუნო 23 თებერვალს...

ფიზნო - დასაქმავი სახელოსნო

კ. მ. უნიკოვეზისა

ფილისი, შტაბის ქ. № 2, როზა ლიუქსემბურგის ძეგლის პირდაპირ.

იღებს შოველგვარ დასაქმავს საქმევს.

ასრულებს დროჯა, ფაჩიჯათ და ზოგიერი ფასეგუი.

ფოტოგრაფი

ვ. ჩლანიკე

პლეხანოვის პრ., № 147

იღებს შოველგვარ ფოტოგრაფიულ სურათებს

აღიღებს პორტრეტებს, ტუშითა და ფერად საღებავებითა

უკეთეს სრულდავს მსხვერპლად ფოტოგრაფიის უკანასკნელი ტექნიკის თანახმად სუფთად და თავის დროჯა (5-1)

ფოტოგრაფია ევ. უვანისი

(რუსთველის პრ. № 8, „ზარია ვოსტოკა“-ს რედაქციის გვერდით, ეზოში, მუშათა სახლის პირდაპირ)

ასრულებს შოველგვარ

საფოტოგრაფიო

სამუშაოს

სუფთად,

სმელტენუკად,

სწრაფად.

(8-6)

რესტორანი

„მცხეთა“

ქუჩის დაღმართის ქიშში, ყოფ. ზემელის აფთიაქს-გვშ

უკრძალული და აზიური საჭმელებსა

ახალ-ახალი სანოვავით

სადილი | ვახუშაში
1-6 საათამდე | ღამის 3 ს-მდე.

ყოველდღის მოპოვება

მცხეთის პიროუკი

გაყუჩული დასჯიბთ.

პატივისცემით ხერგო კახეთელიძე

აქიჩი ა. დ. ალექსიკა

(რტიშჩევის ქ. № 10)

მენაღა და კალთა პაადამუღება

იღებს ავადმყოფობებს საღამოობით 4-7 ს., სამუშაბათს გარდა

10-2

ფოტოგრაფ

ა. ნიკიტენკოტს

სინათლით ფარის სახელოსნო

ტფილისი, პლეხანოვის პრ., № 107

ასრულებს ყოველგვარ

სამხატვრო-საფოტოგრაფიო სამუშაოს, პორტრეტებს, ჯგუფებს, ფოტოტექნიკებს და სხ. აღიღებს სურათებს.

ღია ყოველდღე დღად

ახსნადებს რ.მ. კალაქ

**ბჭრლისის
ბაქოს
მოსკოვის**

**მრავნის
ბათუმის
ბანჯის**

**თელავის
ვლახის და
ზუბდილის**

საკომერციო სააგენტოებში და ქალაქის სადგურებში სწარმოებს შემდეგ ოპერაციები:

1. სამგზავრო ბილეთების გაყიდვა ყველა მიმართულებით (შინ მიტანით).	5. ტვირთის მიღება, გაგზავნა და გაცემა.
2. სასაწყობო ოპერაციები.	6. ტვირთის გადაზიდვა შარავლით.
3. ყველა საკომერციო ოპერაციები.	7. საქონლის ყიდვა-გაყიდვა სარკინისგზო მუშტრების დავალებით.
4. სესხის გაცემა საქონლის გირავნობით, როგორც სამომოსვლო სადგურებზე, ისე საწყობებში.	8. საბაჟო, საექტრო და სხვა დავალებათა შესრულება.

ყველა ზემოხსენებული სატრანსპორტო ოპერაციები სწარმოებს უმცირესი საკომისიო ფასგადახდით.

სამუშაოთა სააგენტოები და ქალაქის

სადგურები დიდ დახმარებას უწევენ მუშაობას სარკინისგზო-სატრანსპორტო საქმეებში.

(2-1)

**ა. ალექსიძის
საცეკვაო სტუდია**

პასაჟი იმედიანი

ქავკასიურ მ.ო.ვნულ და მ.გ.ო.კიულ ცეკვაბს

ხელნაწიკალ ფასებში

ბავშვებს 12 წ. ვაღებულბ განხაყთბებულ ჯგუფებში.
პირობებზე მოლაპარაკება ყოველდღე 5-8 საათ., გარდა კვირისა.
კალინინის ქ. (ნიკოლოზის ქ.), № 47.

ქარნალ „თეატრი და ცხოვრება“-ს

ქ ა ნ ტ რ ა

საზოგადოების და თავისი რწმუნებულების საყურადღებოთ აცხადებს:

- 1) ყველა რწმუნებულმა დაუყონებლივ დაბრუნოს წაღებული ქვითარები.
- 2) ხელისშეწყობით ცხოვრობთ ყურნალის დროზე მიუღებლობა ნაწარაფიოდ გეაცნობონ.

რედაქცია.

იხევადავა და მოკლე ხანში გამოსვა

**ქ რ ე ი ლ ქ მ რ ი ნ ი თ ე ლ ი ს
პიესათა პრეგული:**

1. კაცი-ვაჟიან დაპარალვა, ბატონყობის ისტორიიდან 4 მოქ.
2. მუშაკის ჯონი, 5 მოქ.
3. ხათობა-4 მოქ. სოფლის ცხოვრებიდან.
4. მუშის ძალა, რევოლუციონური 4 მოქ.
5. დაღუპული სიყვარული, 3 მოქ. და 5 სურ.
6. გვმლიშვიის მხმეაკალი - 4 მოქ.
7. ვაჟი ძალის პაბაში-კომ. 1 მოქ.
8. ცხენობა-საბავშვო 2 მოქ.

მსურველთ შეუძლიან წინაწინე დიკვეთონ „თეატრი და ცხოვრება“-ს რედაქციაში ვინც წინდაწინ დაიკვეთს და ფოსტოში